

ÅRSBERETNING
VEDKOMMENDE
NORGES FISKERIER
FOR
1899

UDGIVET AF DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

1STE HEFTE

1899

Fiskeriinspektør Buvig, Beretninger:

1. Om storsildfisket langs Norges vestkyst vinteren 1898—99.
2. Om vårsildfisket 1899.
3. Om vårtorskefisket 1899 i vårsilddistrikterne.
4. Såvel torskefisket som vårsildfisket vedkommende.
5. Både østlands- og vestlands-sildefiskerierne vedkommende.

KRISTIANIA
W. C. FABRITIUS & SØNNER, AKTIESELSKAB
1899.

ÅRSBERETNING
VEDKOMMENDE
NORGES FISKERIER
FOR
1899

UDGIVET AF DEPARTEMENTET FOR DET INDRE

1STE HEFTE

*

1899

Fiskeriinspektør Buvig, Beretninger:

1. Om storsildfisket langs Norges vestkyst vinteren 1898—99.
2. Om vårsildfisket 1899.
3. Om vårtorskefisket 1899 i vårsilddistrikterne.
4. Såvel torskefisket som vårsildfisket vedkommende.
5. Både ostlands- og vestlands-sildefiskerierne vedkommende.

KRISTIANIA
W. C. FABRITIUS & SØNNER, AKTIESELSKAB
1899.

Fra
Fiskeriinspektøren i søndre distrikt.

Om storsildfisket langs Norges vestkyst — væsentlig i Romsdals amt — vinteren 1898—99.

Dette fiske imødesåes med så meget større spænding, som vort *sommersildfiske* overalt havde fuldstændig mislykkets.

I det bergenhussiske, væsentlig mellem Korsfjorden og Masfjorden samt på strækningen Florø—Stat, var en hel del af de ialt omtrent 15 000 mål, som fangedes i juli og august, småsild, der dels anvendtes til «skjæresild» og dels toges til hjemmebrug, hvorhos endel som uaf-sættelig måtte slippes igjen. Prisen varierede efter omstændighederne mellem 25 og 1 krone pr. mål; og nordenfor var det jo forholdsvis meget værre.

Brislingfisket, hvortil stadig flere ruster sig, gav idetheletaget et nogen-lunde udbytte, idet der i månederne juli—oktober antoges fanget en 50 000 tønder, hvoraf omtrent tredjeparten sendtes til Sverige — til forælding der, og hvorfor prisen varierede mellem 4 og 14 med omtrent 8 kroner som middelpriis, ialt altsaa for fiskerne 400 000 kroner eller omtrent det samme pengebeløb som af høstmakrelfisket i Nordsjøen hvert af de sidste aar, men — ligesom dette — kommer jo brislingfisket kun forholdsvis få fiskere tilgode.

I. Garnfisket.

a. Søndenom Buddybet.

Drivningsforsøg påbegyndtes i den første uge af august, men for-medelst uroligt veir bragte man det da ikke videre end til at observere silden langt ude — udenfor det strøg, hvor storegfisherne holder til; vel fik et dampskib en nat 14 mål 2 mil nordvestenom Haramsøen, men forøvrigt blev der — selv i godveir — sågodtsom intet af i august, — de få, som holdt det gående, fik først i slutningen af måneden en

ubetydelighed. Ligedan blev det for størstedelen af september måned men imidlertid rustede man sig af alle kræfter i det håb, at storsilden vilde komme ligesom året i forveien — og ikke som sommersilden i 1898 udeblive.

Natten til 27de september fik en båd 4 mål 2 mil af Haramsøen, og følgende dag indbragte etpar farkoster ialt 30 mål til Ålesund; der var de farkoster, som i løbet af denne uge drev det op til 60 à 80 mål 2—5 mil vestenom Svinøen, mens flere endnu intet fik også, — af hele ugefangsten bragtes 700 mål af 30 farkoster til Ålesund og 200 mål af 12 andre farkoster til Flåvær, priserne 18—15. — *Fra et fartøi, som omkring 25de september passerede strækningen Stat—Espevær, såes underveis meget hval og fugl.*

Først i ugen 2den—8de oktober var der for meget, senere for lidet vind for driverne, hvorfor det næsten bare var damperne, som fredag og lørdag kom ind med lidt fra strøget omtrent 3 mil udenom Stat—Rundø.

I ugen 9de—15de oktober, da ialt en 300 farkoster var i antræk, og veiret fordetmeste var gunstigt, var der dem, som fik optil 70 mål i drætten, mens mange fremdeles intet fik, — silden stod meget dybt og spredt; ialt kom der da 3 000 mål tillands, og for denne sild, hvoraf der gik 400 i måltønden, betaltes 18—16.

I første halvpart af oktober såes jævnlig hval nær land mellem Rundø og Stat.

Også i ugen 16de—22de oktober var veiret bra, og 400 drivgarns-farkoster trak da op ialt 5 000 mål omkring 3 mil udenom Stat—Rundø, $\frac{1}{2}$ —80 mål pr. båd ad gangen (omtrent 150 mål af dette kvantum fik 5 både i Åte straks udenom Nerlandsøen i middagstiden den 17de); i måltønden, som betaltes med 17—12 kroner, gik 380—400 sild.

Hele ugen 23de—29de oktober hindredes fisket af sydvestkuling; den 26de kom dog nogle få drivere ind til Flåvær med optil 20 mål hver, og samtidig med denne fangst ude i åbne havet fik 50 farkoster 5—20—10 mål — dels nær Rundø, dels ved Valleboen og dels straks nordvestenom Erkna — kvalitet 380—400, pris 15—14. De første nætter i ugen fik derhos nogle få både lidt ved drivning udenfor Ona—Bjørnsund.

Det fortjener at bemerkes, at de 2 heldigste kuttere — fra Ålesundskanten — ved dette drivfiske allerede havde fået: den ene 225 og den anden 200 mål — repræsenterende henholdsvis omtrent 3 500 og vel 3 000 kroner.

I den følgende uge, da veiret vedblivende var utrygt, var det blot natten til 1ste november, at flåden var ude — 1 à 5 mil af strækningen Rundø—Stat; men kun de færreste, en 60 farkoster, fik da noget nævneværdigt, 3—25—12 mål, der betaltes med 17,50—14 kroner, og hvis størrelse var 425—480. Nætterne til 3die og 5te november fik

endel både en liden klat omtrent 2 mil udenom Harøen—Ona—Bjørnsund.

Af ugen 6te til 12te november var blot de 2 sidste døgn så nogenlunde for drivning, og da bragte 160 farkoster ialt 2 500 mål iland; denne sild var — på en forsvindende bagatel udenfor Ona nær — fanget mellem Svinøen og Rundø samt — og mestendels — i Breisunddybet mellem Valleboen og Hareidlandets nordside natten til den 12te, størrelsen var 400—420, og prisen varierede mellem 16 og 13.

Søndag den 13de november var veiret godt; den følgende dag derimod havde man stiv sydvestkuling igjen, og størsteparten af denne uge også gik det på uveir løs. Natten til 14de fik nogle faa både 1—20 mål ved drivning omkring Rundø, og samtidig fik 30 både etpar mil af Harø—Ona 3—20—12 mål, kvalitet 400—450 (mest fuldsild, lidt ister-sild og ubetydelig tomsild), priserne 15—12; men for resten af ugen måtte man nøie sig med synet af endel hval og fugl for Flåværleden og Vågsøen (søndenom Stat). — Ligesom tildels tidligere anrettede «ufisk» — håbrand og lignende — adskillig skade på garnene.

Først i ugen 20de til 26de november havde man kun svag fornemmelse udenom Stat—Svinøen, men de 3 sidste nætter fik man hver gang 0—50—4³/₄ mål; der gik 400 à 500 sild i måltønden, og priserne varierede mellem 15 og 13. Nætterne til 24de, 25de og navnlig 26de gjorde man særdeles god fangst udenfor Haramsøen—Ona, og de få kjøbere, som her var tilstede, fik hvad de vilde af denne sild, hvoraf 450—600 i måltønden, for 12—8 kroner, mens fiskerne selv måtte reise med størsteparten til Ålesund, hvor de fik 15—8 kroner; der var først kun nogle få både, ude men rygtet om, at en skøite natten mellem 24de og 25de havde fået 85 mål, gjorde, at det følgende aften gik ud omtrent 125 både, som drev omtrent 1 mil af ytterste land og den 26de kom tilbage med 6—105—30 mål. Ugens totalfangst var 5 750 mål.

I ugen 27de november—3die december først hel, senere delvis landligge. *Den eneste nærværdige storsildefangst søndenfor Stat gjordes natten til 30te november*, men indskrænkede sig til, at 15 både ¹/₂ mil nordvestenom Kråka (Sildegabet) fik 3—10—6 mål; såvel senere som tidligere tydede hval og fugl på, at der stod sild udenfor Vågsøen, men det uafsladelige ruskeveir umuliggjorde fangstforsøg. De 4 sidste nætter var kun få udenfor Stat—Rundø, da sjøen her ansåes for sver, men man gjorde istedet ganske god fangst på Goksørviken (Rundøs nordøstside, og på flakket mellem Rundø og Bølands nordostpynt — og — sidst i ugen — ogsaa ellers i Breisunddybet, — lørdag morgen endvidere lovende fornemmelse i Sulefjordens nordre del og samme dags aften godt fiske her; ialt 100 à 400 både var i virksomhed, og disse indbragte tilsammen 8 000 mål, hvis kvalitet og pris var henholdsvis 425—550 og 13,50—8. Udenfor Erkna—Ona—Bjørnsund vovede nogle få farkoster sig ud den 28de, men denne tur mislykkedes ganske formedelst uveir; de følgende 5 nætter

var henholdsvis 75, 200, 50, 40 og 25 farkoster ude, som den 29de og 30te november kom ind med optil 125 mål, hvorimod fangsten de 3 sidste nætter for uveirs skyld blev adskillig mindre, — hele ugefangsten i dette strøg 11 000 mål, kvalitet 460—560, pris 11,50—7. Først i ugen fornammes silden derhos i leden lige udenom Bjørnsund—Lyngvær, hvor fisket blev ganske godt, efterat det havde nået sit højeste udenskjærs; sidst i ugen var her en 250 garnbåde tilstede, og kvantummet til og med 3die december ansloges til 5 400 mål, hvis middelpriis var 6,50.

Hele den følgende uge var det umuligt at drive på Søndmørhavet. Den 5te december gjorde endel både rig fangst, og den 6te fik en 100 både omtrent 2 000 mål midt på dagen på strækningen mellem Rundø og Vatøen, men den følgende dag var det yderst misligt, 0—2 mål, og senere i ugen blev her sågodtsom intet af. Nætterne til 5te og 6te drev henholdsvis 300 og 750 både i Breisundet og Sulefjorden, og fangsten var henholdsvis 1—50—20 og 0—40—10 mål pr. båd, men den 7de var det pludselig såre ujevnt, helst småt, her også, og de følgende dage gik det mer og mer nedad, — for uveirs skyld var der mange, som da ikke forsøgte engang. Natten til 5te december fik etpar både optil 40 mål hver sig $\frac{1}{2}$ mil udenfor Haramsøen; lige udenfor Lyngvær ansåes fisket forbi midt i ugen, men omkring — helst udenom — Bjørnsund fangedes endel hver dag i denne uge — og lidt i næste også, først midt i december var det rigtig forbi her. Også i de 3 sidste uger før nytår var drivning udenom den ytterste skjærgård enten helt umulig eller frugtesløs, og der blev i denne lange tid intet nævneværdigt af indenskjærs heller, — det var en hel begivenhed, at en 4—5 både den 14de december fik tilsammen omtrent 30 mål på Goksørviken. Ialt fangedes der i omhandlede 4 uger søndenfor Hustadviken omtrent 19 500 mål garnsild, hvis størrelse var 440—575 og pris 6—9.

Efter nytår raadede hjemmefolk grunden alene, — de fleste fremmede fiskere drog allerede før julehelgen hver sin vei. Udenfor Svinøen—Rundø drev omtrent 20 farkoster nætterne til 3die, 4de, 6te og 7de januar, og resultatet heraf var 400 mål — heri indbefattet endel fanget i Åte den 7de, kvalitet 440—500, pris 12,50—15. Følgende uge var 30 drivere isving de 5 sidste nætter, og den samlede fangst androg da til 700 mål, kvaliteten som i ugen iforveien, pris 13—16. I ugen 15de—21de januar var kun 20 af de bedste farkoster — damperne medregnede — ude i samme strøg nætterne til 17de, 19de og 20de, og ugefangsten nu blev 500 mål, kvalitet 460—480, pris 14—16. I den sidste del af januar gjorde nordvestkuling og snekaver driveforsøg rent umulige, og da de første 8 dage af februar hengik på lignende vis, troede man silden helt forsvundet for denne gang; så var imidlertid ikke tilfælde endnu. 9de og 11te februar fik henholdsvis 15 og 25 både udenfor Nerlandsøen tilsammen 100 mål, kvalitet 520, pris 10—12; sammesteds fik nætterne til 14de, 15de, 16de og 18de

en 100 både 0—30 mål i drætten (lidt Åtefiske midt på dagen den 15de incl.) — ialt 500 mål, kvalitet 450—560, pris 10—12,50, — udsigterne for sildefangst var endda såpas gode, at flere og flere forlod torskefisket, som var yderst misligt, og istedet begyndte med sildegreierne igjen. Den følgende uge var ialt en 150 både klare til sildefiske, men uveir afbrød fremdeles jevnlig forsøgene; paa strækningen mellem Svinøen og Rundø fik man i heldigste fald (midt i ugen) op til 35 mål — ialt i ugens løb 4 250 mål, kvalitet 550—600 (tomsildprocenten tiltog med hvert), prisen 12,50—7,50.

Med 25de februar kunde storsildfisket søndenom Hustadviken siges omme. I den første uge derefter kunde der for uveirs skyld intet udrettes, og senere oppede torskefisket sig såpas, at alle vendte tilbage til det; i tiden mellem 6te og 16de marts prøvede vel enkelte både endnu med drivgarn udenom Svinøen, og én båd ilandbragte den 7de endog 12 mål, men idetheletaget blev man da overbevist om, at det ikke nyttede at holde længer på hermed.

b. Nordenom Buddybet.

Efter det uafsluttede styggeveir i 14 dage, som afsluttede det for Froien og Hitteren i oktober stedfundne fiske, hvorfra der til Kristianssund N. var indbragt omtrent 2 500 tønder saltet og 500 mål fersk sild, mærkede man silden udenfor Smølen, idet en båd natten til 5te november fik 15 mål udenfor Bratvær, — og samtidig fik man på landsæt ved Grip op til 2 mål; såsnart dette rygtedes, drog en hel del fiskere fra andre dele af Nordmør derud, men det gik længe småt — vistnok fornemlig på grund af uroligt veir. I ugen 6te—12te november fik de få både, som vovede sig ud, op til 20 mål i Smølen ytterste skjærgaard, og for Veiholmen var garnfisket sidst i ugen så rigt, at man måtte kappe redskaber fra sig; følgende uge fangedes forholdsvis meget både på driv- og sættegarn, bedst for Veiholmen—Bratvær (drivningen især hindredes dog meget, og nætterne til 15de og 17de mistedes mange garn), og inden 20de november regnedes her fanget ialt en 2 000 mål sild, hvis pris var 16—7 kroner, og hvoraf der gik 450—525 i måltønden. Omkring 20de november gik silden mer tillands, så der i den med denne dag (søndag) begyndte uge — særlig i dens sidste halvpart — af den endnu ikke synderlig store fiskeflåde gjordes meget god fangst på strækningen mellem Grip og Kristianssund, og silden viste sig snart paa hele strøget mellem Edø og Vevang; natten til 24de november f. ex. fik etpar dampere henved 100 mål hver straks udenfor Kristianssundsørerne, og da havde silden allerede taget station i den ytterste del af Årsundsfjorden, hvorfra den hurtig spredte sig også i Freifjorden og Bremsnesfjorden med mellemliggende

sund samt i Kvernesfjorden, — på dette tidspunkt strømmede selvfølgelig også mange mennesker både fra nord og syd til, og ved optælling den 1ste december fandtes at være tilstede rundt om i distriktet en 750 garnbaade, 95 notbrug og 135 købefartøier. På disse blev den i ugen 27de november—3die december stedfundne sildefangst meget ujevnt fordelt — det bedste fiske forefaldt i leden udenom Averøen samt omkring Kristianssundsøerne og Freiøen, hvorfra dampskibene gjentagende kom ind med 80 à 100 mål, mens fisket omkring Grip og for Smø lens ytre side, hvori kun omtrent 100 hjemmefarkoster deltog, aftog (sydvestkuling og stærk strøm var navnlig 1ste og 3die december overmåde generende); inden 4de december var der for Nordmør fanget ialt omtrent 24 500 mål garnsild, den sidstes kvalitet 880—600 og pris 12—8. I de 3 sidste uger før julen var det for ideligt uveirs skyld helst småt stel, og saa almindelig blev efterhånden den tro, at silden holdt på at forlade kysten allerede, at der i julen kun få fremmede garnfiskere endnu var tilstede; foruden omkring og østenfor Averøen fiskedes der væsentlig omkring Tusteren — først bare omkring dennes vestre del, senere også omkring Solskjærøen, og den samlede garnsildfangst i dette tidsrum ansloges til henimod 9 500 mål, kvalitet 550—600, pris 6—9. De, som mente, at fornemmelsen for Smø lens yttreside og Grip midt i december betød nyt indsig, fik imidlertid heldigvis ret, omend ikke så mange endnu vilde tro derpå, da fisket mellem jul og nytår tog sig noget op; af den lille flåde, som da drev, fangedes omtrent 1 750 mål, der betaltes med 9—11,50. Efter nytårshelgen tog fisket sig mer og mer op, — i de første dage var kun en 20—30 både ude, som fik gennemsnitlig etpar mål hver sig i drætten, men med hver dag øgedes disse tal, så de den 14de var henholdsvis 500 à 600 og 7 à 8; fisket var bedst paa Talgsjøen og i Årsunds fjordens yttre del, mindre både norden- og sønden om dette strøg, og de ytterste regioner — Grip og Smø lens vestside — lodes upåagtede igjen, — i den første af disse 2 uger antoges fanget 5 000 mål, kvalitet 580, pris 11—15, i den anden blev de tilsvarende tal vel 14 000, 580—600 og 16—7 (der stod vistnok så meget sild i fjordene, at der kunde været indbragt adskillig mer, end tilfældet blev, — men snart stod den meget dybt, snart meget høit, og således narrede silden mange af sine efterstræbere). Men midt i januar havde fisket ogsaa kulmineret, — vel kunde et og andet dampskib endnu få en 60—70 mål for natten, men både gennemsnitsfangsten og bådtallet dalede jævnt, så der natten til den 21de blot havde været 250 farkoster ude, hvis middelfangst var 3 mål; hele ugens garnsildfangst ansloges til omtrent 7 500 mål, i måltønden gik nu 600—625 sild, og prisen varierede mellem 7 og 10 kroner. I ugen 22de—28de januar var der omkring Kristianssund kun vel 100 garnbaade i virksomhed, som plukkede sammen en 1 500 mål, kvalitet 630, pris 11—13,50; de

større Både drev, de mindste benyttede sættegarn, men med disse fik man altid mindst, — til gjengjæld var det landligge for driverne de 2 sidste nætter. Og således gik det vedblivende nedad, — i ugen 12te—18de februar syntes fisket rigtignok at ville oppe sig igjen, men da man i de følgende otte dage blot havde svage fornemmelser, sluttedes, at fisket var forbi, — enkelte både forsøgte endnu hist og her til henimod midten af marts, men så temmelig forgjæves; ialt blev der vel efter 28de januar optaget omtrent 3 000 mål garnsild af størrelse 630—680, pris 13,50—10, — foruden en bagatel udenom Smølen, der udelukkende benyttedes til torskeagn.

Der kunde vistnok været fanget meget mer sild ivinter for Nordmør, om den her hjemmehørende fiskerbefolkning havde haft bedre farkoster; her fandtes jo ikke stort andet end små, åbne både, hvori det er alt andet end gildt at tilbringe natten på sjøen — navnlig under så utrygge veirforhold som ivinter, hvor meget end silden vinker. Denne såre velkomne gjæst skaffede rigtignok distriktet — og vistnok særlig fiskerne — en betydelig indtægt, men ikke destomindre hørte man også ved fiskets afslutning som et ret almindeligt ønske, at det offentlige måtte træde støttende til, så man kunde blive istand til at modtage silden på en værdigere måde næste gang.

II. Notfisket

foregik, som følgende tabel viser, næsten udelukkende indenfor Nordmør fogderis grændser:

		Når lāsene		Den bergede notsilds		Priser (pr. mål)				
		sattes.	tomtes.	mængde i mål.	«kvalitet» (antal sild i måltønden).	høieste.	laveste.	gjennomsnitlige.		
Hvor der stængtes, antal stæng.										
Nordenom Buddybøt omkring Kristianssund.	Søndenom Buddybøt.	I Sulefjorden — ved Branddal i Ulstein, 2	$\frac{5}{12}$	$\frac{10}{12}$	275	ca. 500	7,50	7,50	7,50	
		Ved Lyngvær — 1 $\frac{1}{2}$ mil sydvesten om Bjørnsund, 5	$\frac{2-4}{12}$	$\frac{5-9}{12}$	2 400	550—875	7,50	5,00	7,05	
	Averøens østside.	Stavenæs, Futsæter og Sandbugterne, 3	$\frac{7}{12}$	$\frac{10}{12}$	450	570	7,00	7,00	7,00	
			$\frac{2-9}{12}$	$\frac{5-13}{12}$	200	570	8,50	7,00	7,75	
		Kipperviken, 1	$\frac{9}{12}$	$\frac{22}{12}$	1 500	570	8,00	8,00	8,00	
		Stensviken, Leite, Kjørsvik, Trætviken, Veiset og Gulset, 7	$\frac{5-8}{1}$	$\frac{7-11}{1}$	2 200	610—630	14,00	12,00	13,82	
		Stensviken, 1	$\frac{31}{1}$	$\frac{6}{2}$	10	640	12,00	12,00	12,00	
		Bjørnviken, 2	$\frac{11}{1}$	$\frac{26-27}{1}$	500	630	13,00	12,00	12,15	
			Møstvågen, 1	$\frac{21}{11}$	$\frac{29}{12}$	500	600	10,00	10,00	10,00
			Amundøen, 2	$\frac{5}{1}$	$\frac{9-10}{1}$	1 000	620	14,00	14,00	14,00
				$\frac{11-30}{1}$	$\frac{281-6}{2}$	1 700	630—640	13,00	7,50	11,47
			Katholmen, 3	$\frac{5}{1}$	$\frac{10-12}{1}$	1 000	620	14,00	14,00	14,00
	Omkring Freioen.	Sildvågneset, 1	$\frac{5}{1}$	$\frac{10}{1}$	250	620	14,00	14,00	14,00	
		Råbugten, 3	$\frac{5}{12}-\frac{5}{1}$	$\frac{8}{12}-\frac{9}{1}$	750	570—610	14,00	8,00	10,03	
		Engelsetholmen, 2	$\frac{5-7}{12}$	$\frac{7-8}{12}$	200	560	10,00	10,00	10,00	
			$\frac{11}{12}-\frac{7}{1}$	$\frac{18}{12}-\frac{11}{1}$	1 500	590—620	14,00	6,50	9,67	
		Kvernen, Kvalviken, Åneset, Saltkjelbrugten og Kvalvågen, 9	$\frac{10-16}{1}$	$\frac{15-28}{1}$	14 250	620—630	14,00	8,00	11,35	
		Freifjordens østside.	Stabursviken, 1	$\frac{3}{12}$	$\frac{7}{12}$	700		10,00	10,00	10,00
			Kvisviken, 1	$\frac{31}{12}$	$\frac{4}{1}$	200		9,00	9,00	9,00
	Storholmen, 2		$\frac{7-13}{1}$	$\frac{11-14}{1}$	1 200		13,00	12,00	12,20	

Hvor der stængtes, antal stæng.		Når læsene		Den bergede notsilds		Priser (pr. mål)			
		sattes.	tømtes.	mængde i mål.	«kvalitet» (antal sild i måltønden).	høieste.	laveste.	gjennemsnitlige.	
Nordenom Buddymbet omkring Kristianssund.	Omkring Kirkelandet.	Omsund, 6	10—13	13—28	3 000	600—620	13,00	9,00	12,60
			1	1					
		Kolviken, 2	5—7	8—13	800	590	10,00	8,00	9,15
			12	12					
		Gløsvågen, 2	6—10	27/1	3 000	600—620	13,00	13,00	13,00
			1						
	Ved Kirkelandets østside, 7	$22/11 - 9/12$	$27/11 - 12/12$	2 400	580—600	12,00	7,00	9,80	
			1—12						
	Brunsviken, 3	$28/11 - 7/12$	12	2 500	550—580	12,00	8,00	9,55	
	Omkring Tusteren.	Hammersundet, 6	4—16	12—18	2 250		10,00	6,00	7,00
			12	12					
Høtnesvågen, 2		9—12	$29/12 - 4/1$	4 250		10,00	7,50	9,50	
		12							
Omkring Solskjærøen, 7 .		9—10	20—21	4 500		10,00	7,50	8,65	
		12	12						
Solemsundet, 5	$31/1 - 1 1/2$	6—20	1 515	630	12,00	10,00	10,11		
		2							

Ialt 55 000 mål = kr. 579 360,00.

Af foranstående og iagttagelser forøvrigt fremgår følgende skjønsmæssige opgave over fangstens størrelse ved hver uges slutning og dens tilgodegjørelse:

Inden	Kvantum (i mål) $\frac{\text{garnsild}}{\text{notsild}}$ værdi (i kroner).							$\frac{\text{Garnsild}}{\text{Notsild}}$					
	Nordre Bergenhus.	Romsdal.				Ialt.	Middelpris.	Til export.			Til hjemme- forbrug.		
		Søndenom Buddybet.	Nordenom Buddybet.					Saltet.	Røget.	Fersk.			
2/10		1 000	16 500,00			1 000	16 500,00	16,50	1 000				
9/10		1 375	22 687,50			1 375	22 687,50	16,50	1 300			75	
16/10		4 375	74 350,00			4 375	74 350,00	16,99	4 250		25	100	
23/10		9 375	146 250,00			9 375	146 250,00	15,60	7 750		750	875	
30/10		10 000	155 000,00			10 000	155 000,00	15,50	8 000		1 000	1 000	
6/11		10 750	167 500,00	250	2 500,00	11 000	170 000,00	15,45	8 500		1 250	1 250	
13/11		13 250	201 400,00	1 000	10 000,00	14 250	211 400,00	14,84	10 500		2 350	1 400	
20/11		13 750	207 650,00	2 000	20 000,00	12 750	227 650,00	14,45	11 000		3 000	1 750	
27/11		19 500	270 000,00	8 000	80 000,00	27 500	350 000,00	12,73	18 000		6 000	3 500	
4/12	100	1 200,00	43 900	481 500,00	24 450	244 500,00	68 450	727 200,00	10,62	52 500	50	12 000	3 900
					1 550	14 962,50	1 550	14 962,50	9,65			1 500	50

11/12	100	1 200,00	62 225	613 000,00	29 150	277 500,00	91 475	891 700,00	9,75	70 000	200	16 300	4 975
			2 675	18 982,50	8 350	76 622,50	11 025	95 605,00	8,67	1 500		9 200	325
18/12	100	1 200,00	63 225	620 000,00	31 800	295 500,00	95 125	916 700,00	9,64	72 500	300	17 200	5 125
			2 675	18 982,50	14 700	128 540,00	17 375	147 522,50	8,49	2 000		15 000	375
25/12	100	1 200,00	63 400	622 000,00	33 875	312 250,00	97 375	935 450,00	9,61	73 600	400	18 000	5 375
			2 675	18 982,50	18 700	163 665,00	21 375	182 647,50	8,54	3 000		17 500	875
1/1	100	1 200,00	63 400	622 000,00	35 625	329 500,00	99 125	952 700,00	9,61	74 600	400	18 500	5 625
			2 675	18 982,50	20 700	182 915,00	23 375	201 897,50	8,64	3 250		19 000	1 125
8/1	100	1 200,00	63 800	627 400,00	40 600	392 000,00	104 500	1 020 600,00	9,77	77 600	400	20 000	6 500
			2 675	18 982,50	23 950	221 510,00	26 625	240 492,50	9,03	3 500		21 500	1 625
15/1	100	1 200,00	64 500	637 500,00	54 925	540 000,00	119 525	1 178 700,00	9,86	82 500	500	24 000	12 525
			2 675	18 982,50	31 550	318 580,00	34 225	337 562,50	9,86	4 500		27 500	2 225
22/1	100	1 200,00	65 000	645 000,00	62 375	600 000,00	127 475	1 246 200,00	9,78	87 000	500	25 000	14 975
			2 675	18 982,50	42 350	444 160,00	45 025	463 142,50	10,29	5 500	25	37 250	2 250
29/1	100	1 200,00	65 000	645 000,00	63 925	619 000,00	129 025	1 265 200,00	9,81	87 500	500	25 000	16 025
			2 675	18 982,50	50 300	538 942,50	52 975	557 925,00	10,53	6 250	25	44 450	2 250
5/2	100	1 200,00	65 000	645 000,00	64 350	624 000,00	129 450	1 270 200,00	9,81	87 750	500	25 000	16 200
			2 675	18 982,50	50 875	545 702,50	53 550	564 685,00	10,55	6 750	50	44 500	2 250
12/2	100	1 200,05	65 100	646 100,00	64 900	630 750,00	180 100	1 278 050,00	9,82	88 000	500	25 000	16 600
			2 675	18 982,50	50 975	546 877,50	53 650	565 860,00	10,55	6 800	50	44 500	2 300
19/2	100	1 200,00	65 600	651 750,00	66 425	649 000,00	132 125	1 301 950,00	9,85	88 875	500	25 000	17 750
			2 675	18 982,50	52 200	559 127,50	54 875	578 110,00	10,54	7 500	100	44 975	2 300
26/2	100	1 200,00	69 850	694 250,00	66 550	650 500,00	136 500	1 345 950,00	9,86	92 500	500	25 000	18 500
			2 675	18 982,50	52 325	560 377,50	55 000	579 360,00	10,53	7 500	100	45 000	2 400
15/3	100	1 200,00	70 000	696 000,00	67 150	657 500,00	137 250	1 354 700,00	9,87	92 500	500	25 000	19 250
			2 675	18 982,50	52 325	560 377,50	55 000	579 360,00	10,53	7 500	100	45 000	2 400

Samtidig med det nu omtalte storsildfiske langs vor sydkyst samt mellem Moldøen og Søndre Trondhjems amts sydgrænse, hvorom det var min opgave at holde folk underrettet, fangedes der — omkring julehelgen — lidt ved Hitterens vestside med nøter samt — omkring midten af november og i godt og vel 14 dage omkring nytår — atter noget omkring og nordenom selve Frøien (mest på garn); denne fangst, som for fiskernes vedkommende blot kom hjemmefolk tilgode, udgjorde dog ialt kun omtrent 1 000 mål, hvorfor der beholdtes 5—6 kroner målet. Når hertil føies, at der sidst i oktober, i november og i begyndelsen af december fangedes 2 à 3 tusen mål for Vikten (udenfor hvilken øgruppe — tvers af Nordøerne omtrent — man midt i august skulde fået nogle tønder ved drivning), men at der inden Nordlands amt — trods udsigter til sildefiske i begyndelsen af november for Åsvær f. ex. — nærmest intet andet end endel småsild fangedes (omtrent ligedan var jo forholdet inden Trømsø amt), så har man et begreb om forholdene forsvåvidt. Helt anderledes resultat gav heldigvis det rent uanede sildefiske i Vest-Finmarken, som begyndte først i oktober og strakte sig endel ind i december; men da alligevel totalfangsten af storsild for hele kysten nordenom Romsdals amt neppe synderlig oversteg 125 000 mål, så skulde der endnu måttet en 60 000 mål op, for at det samme storsildkvantum som forrige vinter for vort land kunde været nået.

Deltagelsen i fisket.

Foruden distrikternes egne fiskere holdt «søringerne» væsentligst til ved værene søndenom Buddybet, nordlænderne nordenom samme; omkring 7de december, da det var som livligst overalt, tælledes i disse 2 strøg henholdsvis 1 200 og 1 000 garnlag (hvoraf 30 dampskibe), 100 og 125 notlag samt 100 og 100 købefartøier (hvoraf 80 dampskibe), ialt en 16 500 mand (føies hertil deres tal, som arbejdede på salterierne o. s. v. iland, får man ligesom forrige gang omtrent 20 000 mennesker). Sundhedstilstanden var idetheletaget tilfredsstillende.

Opsynet og efterretningsvæsenet, der var arrangeret på samme måde som året iforveien, kostede på det nærmeste 10 000 kroner.

Om vårsildfisket 1899.

I. Garnfisket.

Omkring Utsire.

Såsnart man sidst i december fik se hval og fugl vesten og sødenom øen, gjorde man sig klar til at modtage vårsilden; men for uveirs skyld gik uger hen, inden noget videre kunde foretages. Den første fangst gjordes lørdag 21de januar i en åte $\frac{1}{2}$ mil nordenom øen, hvor 30 både fik 0—10, ialt 100 mål. Med undtagelse af mandagen var den følgende uge 40 à 150 både daglig i åter norden-, østen- og sødenom øen, og fangsten varierede daglig mellem 0 og 50 mål pr. båd. I ugen 29de januar til 4de februar var det næsten bare onsdagen og lørdagen, at en smule udrettedes, og også den følgende uge var uveiret meget hindrende, den 7de februar tabtes således adskillige garn; men i ugen 12te til 18de februar gjordes ikke alene gode forretninger i återne de fleste dage, men man fik tillige lidt på landsæt. Også efter 18de februar, ligetil månedens slutning omtrent, kunde sikkerlig endel åtefiske fundet sted, men da de fleste fiskere nu havde taget indover til Røvær og Fæøen, arbejdedes der derude kun med et fåtal garn tæt under land. Med februar måned ophørte fisket ganske; 4de og 6te marts havde man fremdeles «gode udsigter», men der blev ingen fangst af. Sildens størrelse varierede mellem 510 og 600 og priserne mellem 16 og 6.

Omkring Urter

fornammes silden 13de februar, den 14de fik 50 både tilsammen 400 og den 15de 150 både 5—60, ialt 3000 mål, dels på nat- og dagsæt, dels i åter. 16de februar fik 200 både $\frac{1}{2}$ —45—6 mål på natsæt, 150 både 0—40—6 mål på dagsæt og andre 150 både 0—20—2 mål i åter. 17de februar fik 250 både 0—40—8 mål på natsæt og 100 både senere på dagen 500 mål i åter. 18de februar fik 250 både 0—50—13 mål på natsæt og — i middagstiden — 115 både 0—30—8 mål i åter $\frac{1}{4}$ mil sydostenom og $\frac{1}{2}$ mil sødenom holmerne. Mandag 20de februar fik endnu 20 både 4—17—10 mål på natsæt ved Urters østside, men da man følgende dag kun fornam silden, drog alle mand indover. Sildens størrelse varierede mellem 530 og 565 og priserne mellem 10,50 og 6.

Kvittingsøerne. Jæderen.

17de og 20de januar observerede man åter ved Revingen (1 mil vestenom Tananger) og søndenom Imsa, og 24de januar så folk underveis fra Egersund til værene meget hval og fugl $\frac{1}{2}$ mil fra Obrestad, men samtlige disse åter forsvandt, før nogen kunde få godt af dem. 1ste februar såes fugl vestenom revet og både stor og liden hval $\frac{1}{2}$ mil af Kjør, 2den februar stor hval vesten- og søndenom Kvittingsøerne og 3die februar flere større åter for Hugesundet; men først 4de februar fik en skøite sent om kvelden 10 mål i en åte sydvestenom Kjør. I åter udenom Lille-Feistenen og Kjør 6te februar blev der heller ingen fangst af, men i en lignende $\frac{1}{4}$ mil vestenom Imsa den følgende dag fik 12 både 3—12—5 mål. 8de februar havde nogle få både meget god natsætforførmelse ved Lille-Feistenen og Kjør, og sammesteds fangedes senere på dagen lidt i åter ogsaa. 9de februar fik 40 både dels ved Lille-Feistenen og dels ved Kjør forførmelse 12—4 mål på natsæt, bedst ved Feistenen, indenom hvilken holme følgende dag ligeledes 40 både trak $\frac{1}{2}$ —12—3 mål, mens nogle enkelte både atter havde bundsætforførmelse ved Kjør. 11te februar sågodtsom sorte garn ved Lille-Feistenen, men ved Kjør og Skoddene optil etpar mål på natsæt, hvorhos nogle mål senere på dagen fangedes i en åte indenom Skoddene; samme dag havde ogsaa natsætforførmelse ved Imsa og på Hålandsviken (Kvittingsøernes nordside). Ugen 12te til 18de februar blev ogsaa her den bedste. Den 13de fik 25 både 0—20—6, den 14de 75 både tilsammen 1 100 mål, den 15de 100 både 5—100—16 mål, den 16de 130 både tilsammen 3 200 mål og den 17de og 18de 140 både ialt 7 600 mål, alt på natsæt omkring Kjør, Huen og Skoddene; ogsaa 14de februar havde svag forførmelse i Hugesundet, men mere blev det ikke til på den kant, og Kvittingsøfisket var altså ivinter omtrent = 0. 20de februar fik 10 både på dagsæt ved Håsteningen 1—10—5 mål, 21de februar 75 både på nat- og dagsæt sammesteds 2—15—6 og 22de februar 50 både ligeledes 0—17—5 mål; 23de februar næsten sorte garn overalt, fisket var forbi. Sildens størrelse varierede mellem 550 og 620 og priserne mellem 9 og 5.

Udenfor Karmøens vest-, syd- og østside.

Den 5te januar såes meget hval og fugl udenfor Gjeitungerne pr. Skudenes; efter en stunds forløb var ogsaa en 100 farkoster tilstede, men forsent. Derimod fik 25 både i en åte, som dagen derpå tog sig op $\frac{1}{4}$ mil søndenom Gjeitungerne og satte ad Vikholmen til, forførmelse 6—3 mål småfaldende, men fyldig sild. Den 9de og 12te så man

også åter sondenfor Gjeitungerne, men formedelst storm kom ingen da ud. Sent om aftenen 14de januar kom endel skøiter ind til Åkrehavn med 0—4, ialt 25 mål sild fanget 1 mil nordvestenom Ferkingstadøerne. I åter 1½ mil vestenom Geitungerne den 18de, ¼ mil vestenom samme holmer den 22de og — også 22de januar — ½ mil sydvestenom Skude gjordes ingen fangst. Den 23de fik man nogle få mål i en liden åte 1½ mil sydvestenom Ferkingstadøerne; 25de viste storhvalen sig udenfor hele Karmøens vestside, og den 27de såes en liden åte udenfor Salvøen, også denne var for fort borte. 30te januar en liden åte indenom Ferkingstadøerne, hvori nogle farkoster fik ½—2 mål; lignende silledotter var samtidig oppe mellem Ferkingstadøerne og Utsire, men også her kun høist ubetydelig fangst, og endelig havde man en stund en åte 1 mil sydvestenom Gjeitungerne, hvori 25 både fik optil 5 mål. 31te januar fik 200 både i åter ¼ mil sydvestom Gjeitungerne 20—2 mål, og prøvegarn sattes om aftenen omkring de samme holmer, da storhvalen vedblivende holdt det gående udenfor; af dette forsøg resulterede intet, men i åter straks udenfor Jarstenen—Kavholmen fik 50 både ½ fra fornemmelse optil 6 (enkelt båd 20) mål. I åter 1 god mil sydvestenom Kavholmen fik følgende dag 200 både ¼—30—5 mål; de 2 sidste dage af denne uge bare «udsigter». Den 6te februar fik 100 farkoster ¾ mil af Karmøens sydvestpynt 0—40—8 mål, og både denne og næste dag fik nogle andre 0—30, ialt 175 mål, straks undenfor Ferkingstadøerne. 8de februar fik 3 både trods storm tilkjæmpet sig 15 mål af en åte på Kavholmosen. 10de februar fik 7 skøiter 5—35—21 mål åtesild et stykke udenfor Ferkingstadøerne, og 11te februar blev udbyttet af åtefiske nordvestenom Ryvingen for 30 farkoster 1—20—6⅔ mål. 14de februar fik 30 skøiter 5—45—14½ mål ¼ mil nordvestenom Ferkingstadøerne og senere på dagen 8 skøiter tilsammen 165 mål ¾ mil vestenom de samme øer; senere i samme uge sågodtsom ikke fornemmelse nogetsteds omkring Karmøen, så man trods alle de lovende udsigter troede silden forduftet allerede, men den kom igjen, 20de februar fik 75 både ¼—15—6 mål på dagsæt indenfor Gjeitungerne, 21de februar 175 både ½—45—10 mål på natsæt på strækningen Skarstensosen—Skude, sammesteds 22de februar 250 både 1—15—9 mål, (bedst omkring Skude og Sylskjæret), hvorhos silden fornammes langs øens østside lige op til Snørteland, 23de februar på strækningen Skarstensosen—Skude—Stokkestranden (sondenom Kopervik) 300 både 2—40—9⅙ mål på natsæt, 24de februar ligeledes 320 både 1—40—8 og 25de februar 250 både (for uveirs skyld havde ikke flere sat) ¼—30—8 mål; vestenom øen fik derhos 35 skøiter 5—35—10 mål i en åte i Veavågens munding 22de februar, 23de februar fik 7 både tilsammen 100 og 24de februar 25 både 3—20—7 mål på natsæt på Kalstøbugten. 27de og 28de februar fik langs Karmøens sydside henholdsvis 100 både 3—40—7 og 300 både 5—30—10 mål på natsæt, bedst

på Skarstensosen; kun fornemmelse østenom øen de samme dage. Den 1ste marts fik på Syrevikerne og Høinesviken 200 både fornemmelse 5—2 $\frac{1}{2}$ mål, på Vikevågen 100 både 1—20—4 mål, omkring Beiningen fornemmelse og på Tømmerviken og langs Stokkestranden meget god natsætfangst for nogle få. 2den marts kun fornemmelse sønden- og vestenom Skudeneshavn, men mellem Svortingens og Kopervik fik 150 både 0—30—5 mål på natsæt, bedst ved Skidnedal. 3die og 4de marts også lidet eller intet langs sydsiden, mens man på begge sider af Karmsundet, søndenom Kopervik—Helgeland, endnu fik 0—30, ialt 750 mål. 6te, 7de, 8de og 9de marts brugtes også sildegarn i Karmsundets søndre del, men hele fangsten for disse dage indskrænkede sig til omtrent 1000 mål, og dermed var det slut her. Sildens størrelse varierede mellem 525 og 615 og priserne mellem 16 og 4.

Omkring Røvær.

I sidste halvpart af januar og første halvpart af februar såes oftere hval for Sve (nordenom Urter), men der blev intet fiske for Røvær af, når undtages, at endel både den 30te januar fik ialt en 50 mål $\frac{1}{2}$ mil af Sve. Søndag 19de februar viste storhvalen sig såvel indenom Gitterøen som $\frac{1}{2}$ mil nordvestenom Broka, og endel satte om aftenen; følgende morgen trakkens sorte garn, men i åter straks søndenom Bjørkevær—Indrevær fik 250 både senere på dagen 1—50—13 mål, og sågodtsom udelukkende omkring disse holmer fik 240 både om morgenen 21de februar 0—20—5 mål på natsæt. 22de februar trak 260 både 0—15—4 $\frac{1}{4}$ mål på natsæt omkring Bjørkevær, hvorhos — ligesom foregående dag — enkelte både på Kråkevågen fik op til 10 mål. 23de februar fik 150 både 0—20—5 mål på natsæt omkring Bjørkevær og 50 både ligeledes 0—30—6 mål ved selve Røværs vestside; i en åte $\frac{1}{4}$ mil sydvestenom Bjørkevær 50 både om eftermiddagen 1—15—5 mål. 24de februar fik 225 både norden- og vestenom Røvær 1—15—4 $\frac{1}{2}$ og 100 både omkring Bjørkevær—Indrevær 0—10—3 mål på natsæt, 25de februar sammesteds ialt 325 både 0—20—8 mål på natsæt og — om eftermiddagen — 100 både 0—35—7 $\frac{1}{2}$ mål i åte $\frac{1}{4}$ mil østenom Røvær. Mandag 27de februar fik 100 både 3—30—10 mål på natsæt omkring Røvær, 28de februar 600 både 2—40—14 $\frac{1}{6}$, 1ste marts 600 både $\frac{1}{2}$ —20—5 $\frac{5}{6}$, men 2den marts — til dels for uveirs skyld — ialt kun 100 mål garnsild, alt på natsæt; senere aldeles svart. Sildens størrelse varierede mellem 525 og 550 og priserne mellem 7,50 og 4,50.

Omkring Føina (Fæøen).

I en åte $\frac{1}{2}$ mil vestenom været den 18de februar blev der af mangel på fiskere ingen fangst af, men søndag 19de februar satte 30 både om aftenen, og dissers fangst følgende morgen var 2—12—5 mål; i middagstiden 20de februar fik dernæst 150 både 0—45—12 mål i åte $\frac{1}{2}$ mil vestenom været. 21de februar fik 225 både 1—18—5 mål på natsæt ved vest- og sydsiden og 300 både i middagstiden 0—50—6 mål i en stor åte strax søndenom Føina. 22de og 23de februar var natsætfangsten omkring været's søndre del henholdsvis 1—65—10 mål for 340 både og 1—35—7 mål for 400 både, hvorhos i åter $\frac{1}{2}$ mil vestenom været ligeledes 150 både fik 2—40—10 og 100 både 0—35—3 $\frac{1}{2}$ mål. 24de februar fik 120 både langs Kvaløens østside 8—20—16 $\frac{1}{2}$ og 280 både langs sydost-, syd- og vestsiden 2—10—5 mål på natsæt; 25de februar fik 200 både 0—14—2 mål natsæt omkring været, — og hermed var det, som man strax antog, slut, idet silden følgende mandag, 27de februar, kun såvidt fornammes. — Sildens størrelse varierede mellem 525 og 600 og priserne mellem 8 og 5.

Omkring Karmøens nordpynt og langs fastlandet mellem Haugesund og Smørsund (Sletten).

Den 23de februar fornammes silden første gang i Osnesgavlen, hvor 30 både næste dag fik 5—25—15 og 250 både den 25de 0—15—3 mål på natsæt. 27de februar fik 60 både 2—30—16 mål på natsæt omkring Flåteskjærene—Skåreholmerne, og ved Årebrotsoja havdes fornemmelse; om eftermiddagen fik 100 både i åter lige nordenom Skåreholmerne 0—25—5 mål. 28de februar, 1ste og 2den mars fik henholdsvis 225, 175 og 60 både $\frac{1}{2}$ —35—8, $\frac{1}{8}$ —20—4 og 0—10—2 $\frac{1}{2}$ mål på natsæt omkring Flåteskjærene—Bleiskjærene, bedst hver gang omkring Skåreholmerne. 3die mars trak de 100 både, som formedelst storm dagen iforveien ikke da havde fået deres redskaber igjen, ialt 250 mål på Sletten, småt på natsæt — og endda mindre 4de mars, da fisket antoges slut her. I begyndelsen af den følgende uge havde man endnu bare fornemmelse langs fastlandet søndenom Smørsund, og man havde hellerikke synderlig tro på, at silden vilde komme ind her, såsom den allerede havde slået til såvel nordenom Ryvarden som i Mølstrevågen og Smørsundet; men 9de mars fik nogle både på natsæt i Føilandsvaagen og Bleiviken lige op til 30 mål, den 10de 100 både 2—25—6 og den 11te 75 både $\frac{1}{2}$ —10—4 mål. I ugen 12te—18de mars her som nordenfor kun svag fornemmelse. «Kvaliteten» varierede mellem 525 og 600 og priserne mellem 5 og 7,50.

Smørsund—Espevær.

Hele februar igjennem bebudede fugl sildens ankomst -- ligeså hval i månedens sidste 8 dage; om formiddagen den 25de såes en åte nordenom Bømmelbåd, men ingen fiskere var da tilstede, — først 27de fik en 15 både om eftermiddagen tilsammen 100 mål i en åte mellem Bømmelbåd og Espevær. 3die mars fik endel både etpar--10, ialt 250, mål på natsæt i Smørsundet og Mølstrevågen, 4de mars ligeledes 100 både 1—14—6 mål i Smørsundet og 125 både 3—30—11 mål i Mølstrevågen, foran hvilken om eftermiddagen en masse storhval og fugl. 6te mars kun fornemmelse på natsæt i Smørsundet og Mølstrevågen, men senere på dagen atter meget hval og fugl udenfor, — omkring Lyngholmen fik 25 både 1—18—6 mål, og ved Rødholmerne havde man meget svag fornemmelse; om aftenen fik 6 både i en åte nær Ramsholmen 3—12—8 mål. 7de mars også kun fornemmelse søndenom Ryvarden — hval senere på dagen igjen, hvorimod langs fastlandet mellem Ryvarden og Eltravågen 200 både fik $\frac{1}{4}$ —12—4, ved Rødholmerne 15 både $\frac{1}{8}$ —4— $\frac{3}{4}$ (omkring selve Espevær endnu svart) og ved Ramsholmen enkelt båd 9 mål. 8de mars var der langs fastlandet mellem Smørsundet og Eltravågen kun omtrent 150 både tilstede, idet en hel del var gået til Espevær; natsætfangsten varierede da mellem $\frac{1}{4}$ og 8 mål ved fastlandet, ved Rødholmerne og Espevær fremdeles nærmest intet. 9de mars fik 15 både 3—30—15 mål på natsæt i Smørsundet, 75 småbåde 5—25—12 mål i Mølstrevågen, enkelt båd 20 mål på Ryvardviken og 50 både 0—3—1 mål omkring Lyngholmen. 10de mars fik ialt 500 både i strøget fra og med Smørsundet til og med Eltravågen fornemmelse—18—4 mål på natsæt og 11te mars ligeledes 440 både fornemmelse—10—4 $\frac{1}{2}$ mål; for de både, som fremdeles prøvede ved Rødholmerne, var resultatet vedblivende yderst magert. 14de mars fik 150 både 0—6—1 mål på natsæt omkring selve Espevær, og dette var garnfiskernes hele fangst her, — man ventede daglig på mer, men lørdag 18de marts opgaves alt håb; langs fastlandet kun svag fornemmelse de første dage i ugen, og dermed var det forbi, — man mente, at den masse sei, som var tilstede, havde jaget silden for tidlig fra land.

I måltønden gik der 540—675 sild, og priserne varierede mellem 5 og 7,50.

Mellem Espevær og Blomvågen

ogsaa ivinter ubetydeligt fiske: 13de januar fik et snes farkoster i en åte 1 mil udenfor Brandesund ialt 50 mål, — i ugen 15de—21de endel hval og fugl udenfor kysten, men intet fiske, — den 24de fik 30 både 4—30,

ialt 250, mål i en åte 2 mil nordvestenom Brandesund, — 30te januar ligeledes 25 både 1—4—3 mål 1 mil vestenom Brandesund, — 28de februar natsætforneemmelse ved Brandesund, — 1ste mars fik en båd 5 mål på ét garn i en åte en god $\frac{1}{2}$ mil af Olvånda pr. Hisken, — 7de mars fik nogle få både 1—4 mål i en åte nær Gjeitungen pr. Hisken, og her satte endel om aftenen, men følgende dag kun svag forneemmelse og senere intet; endelig havde man etpar gange omkring jevndøgnet natsætforneemmelse ved Brandesund igjen, — det var det hele. For dette gran, som helst var småfaldende, varierede priserne mellem 14 og 4.

Udenfor Blomvågen—Fedje

stod silden i januar og februar måneder, og med en 50 åbne både, hvoraf 20 fra Fedje, drev hjemmefolk i tiden 21de januar—24de februar efter den om natten $\frac{1}{2}$ à 2 mil af land — under mange afbrydelser naturligvis; priserne varierede mellem 15 og 4 kroner målet. Noget landfiske var der heller ikke ivinter tale om. *Med tilbørligt udstyr — først og fremst dæksfarkoster — kunde, mente man almindelig, dennegang et adskillig større kvantum været fanget, end tilfælde blev;* efter fisket bestemte flere sig også til at tage skridt i den retning.

Bremanger.

På Bremangerhavet — snart nærmere, snart længere af land — havde man seet hval og fugl i en 14 dages tid, før fisket begyndte 23de februar, da 15 både ved Nesje trak 5—20 mål på natsæt. 24de februar fik 150 både — dels vestenom Havsåen, dels strax indenom Nesje og udenfor Nåvene ligeledes 3—30—15 mål; sammesteds fik det dobbelte antal farkoster næste dag 5—30—10 mål. 27de februar intet fiske på grund af uveir; men den 28de fik 100 både 2—10—5 mål. 1ste mars fik 100 både på natsæt omkring Gåsøen 5—30—15 og 50 både i Bremangerpollen 3—10—6 mål. 2den mars fik henved 100 både på strækningen Gåsøen—Kalvåg 5—15—8 og ved Nåvene 50 både 1—20—5 mål, 3die marts 100 både 5—25—12 mål omkring Frøiens sydside, i Bremangerpollen kun forneemmelse; 4de marts ansåes fisket forbi for Bremangerpollens vedkommende, hvorimod ialt 100 både mellem Liset og Smørhavn fik 2—20—10 mål på natsæt. Mandag 6te mars liden fangst, 7de mars 100 både 2—25 og 8de mars 130 både 5—25—12 mål på natsæt mellem Liset og Rydlandsholmen; 9de mars småt omkring Frøien, men omkring

Smørhavn fik 150 både 1—15—4 mål på natsæt, — 10de mars ligeledes 175 både 2—30—8 og 11te mars 150 både $\frac{1}{2}$ —5— $3\frac{1}{3}$ mål. 13de og 14de mars havde man endnu fornemmelse, men den 15de regnedes det slut. Sildens størrelse varierede mellem 500 og 575, priserne mellem 3,50 og 5,75.

Omkring Hovden—Batalden—Kinn—Skorpen.

2den februar bemerkedes et stykke nordvestenom Sendingerne en åte, som ikke tidsnok nåedes, og senere var det for uveir umuligt at komme ud før den 14de, da etpar både fik op til $\frac{1}{2}$ mål i en åte 3 mil vestenom Ytterøerne; meget hval og fugl såes derefter daglig, men uveiret holdt så hårdnakket ved, at man først kunde forsøge igjen den 23de, da et snes både i en åte 2 mil vestenfor Kinn fik $\frac{1}{4}$ —50—15 mål, — og den 25de fik endel både op til 20 mål omkring Aralden, ligesom man samtidig havde natsætfornemmelse ved Kinn. 27de februar fik 50 både 0—10—2 mål på natsæt omkring Batalden og Kinn, og både den følgende dag samt 1ste, 2den, 3die og 4de mars gjorde de få, som trods uveiret havde sat for nætterne, ganske god fangst, etpar—25 mål i drætten (bedst omkring Kvitingerne og søndenom Kinn); men samtidig tabtes også adskillige redskaber, og endel af den ilandbragte sild var selvfølgelig sjøstæet. 6te og 7de mars meget ujevnt garnfiske, men 8de mars fik omtrent 300 både etpar—30—12 mål på natsæt omkring Kinn—Batalden; den 9de også nokså bra natsætfangst, men 10de marts meget ujevnt, og da man den 11te trak sågodtsom sorte garn, ansåes fisket foreløbig endt. Men efter etpar dages pust i bakken ytrede silden sig igjen. 16de mars fik 50 både 0—15—6 mål på natsæt nordenom Batalden, 17de mars 150 både 3—20—8 og 18de marts, da nordenkuling og høi sjø atter forårsagede redskabstab, 100 både 1—12—5 mål på natsæt. 20de mars fik 160 både 1—14— $6\frac{1}{4}$ mål omkring Kinn—Batalden, bedst søndenom Fanøen; 21de mars var fisket her ujevnt og mestendels misligt, men i Åreviken (Hovdens sydside) fik 30 både 7—35—15 mål, og omkring Skorpens sydostpynt og Ånøen havde man natsætfornemmelse. 22de, 23de, 24de og 25de mars artede fisket sig også høist forskjellig, men det slog også da bedst til for Baresten og Skorpen idetheletaget; 28de mars trak man overalt sorte garn, og fisket var forbi for denne gang. Sildens størrelse varierede mellem 500 og 580 og priserne mellem 4 og 7,50.

Askvold.

Efterat Askvold-fiskerne den 11te mars var komne tilbage fra Kinn, i håb om fiske i deres eget distrikt, havde de først landligge etpar dage på grund af storm og tykke, og herfor opdagedes først silden den 15de under Rygstenen, hvor endel satte om aftenen den 16de og næste morgen trak 4—5, ialt 120 mål; silden havde allerede «kvitnet» alle sund, — dog satte man her igjen, da der ikke endnu var udsigter til noget andetsteds, men fik først trukket disse redskaber den 20de, da fangsten baade kvantitativt og kvalitativt var meget ringe. Om aftenen 20de mars satte 40 både garn ved Moldørne (Molvær), hvor man om morgenen havde havt god fornemmelse på en prøvesætning, og 10 andre både ved Håstenen, og følgende morgen trækkes henholdsvis 2—10—6 og 3—7—4 mål; 22de mars fik omkring Moldørne 40 både 1—5—3 og omkring Håsten 60 både 0—15— $6\frac{2}{3}$ på natsæt, men ved Smelvær intet trods udsigter derfor, — og 23de mars 120 både 2—25—10 mål omkring Håstenen. Den 24de trak 100 både 0—12—2 mål på natsæt ved Håstenen — andetsteds yderst småt, og den 25de var det overalt høist misligt; 23de mars syntes hval og fugl at love lidt for Bueland og, men straks efter gjorde kuling yderligere forsøg efter silden umulige, — og det var slut. Sildens størrelse varierede mellem 500 og 650 og priserne mellem 6 og 7.

Nordfjord og strøget nærmest nordenom Stat.

Udenfor Stat—Vågsøen såes hval og fugl i første halvpart af februar; den 13de fik en båd 2 mål på en prøvesætning udenfor Vågsvåg, og samme dag havde man udenfor Honningvåg svag fornemmelse. Navnlig for uveis skyld blev der ikke mer af i februar, men man så jevnlig tegn til sild for såvel Sildegabet som Vågsfjorden. 4de mars fik 3 både 12—24 mål på natsæt ved Husevågøens nordside og 7 både ligeledes 5—12 mål straks vestenom Vågsvåg; i samme strøg fangedes også om aftenen lidt. 6te mars fik nogle få både på Fåfjorden op til 20 mål, 7de mars sammesteds 10 både 2—12—6 og 8de marts 30 både 0—15— $3\frac{1}{3}$ mål — alt på natsæt; samtidig fik en 50 både omkring Skongenes og udenom Fureneset etpar 16— $6\frac{2}{3}$ mål i drætten. 9de mars fik omkring Skongenes—Silden 150 både 5—32—12 mål — dels paa nat- og dels paa dagsæt; langs Husevågøens sydside fik 75 både 0—16— $6\frac{2}{3}$ mål på natsæt. 10de mars og 11te mars 125 både 2—20—8 og 0—15—4 mål på natsæt omkring Sildegabet; ligeledes fik henholdsvis 40 og 50 både ved Svartebergene 1—18— $8\frac{3}{4}$ og 6—25—15 mål. Mandag 13de marts trækkes både på Fåfjorden og Sildegabet kun endel overstæde garn med 0—20, ialt 750 mål; 14de marts, da storm og høi sjø, havde man kun fornemmelse

søndenom Stat, men udenfor Eltvik (Statlandets nordside) fik 10 både etpar — 15—10 mål, — og 15de mars fik 25 både ved Svartebergene 3—18—5, 50 både omkring Silden 0—7—2 og 25 både langs Vannelvs-gabets sydside tilsammen 300 mål — alt natsætfangst. 16de mars fik 60 både 1—27—12¹/₂ mål på natsæt under Svartebergene, ligeledes 75 både 1—10—4 mål omkring Silden og 30 både 6—30—20 mål omkring Eltvik; 17de mars fik — trods uveir — paa de samme steder henholdsvis 100 både 2—30—9, 50 både 5—35—15 og 40 både 0—30—5 mål, — 18de marts sågodt som ingen trækning formedelst storm. I den følgende uge havde man søndenom Vågsøen kun fornemmelse, og mer blev der ikke af her; i Sildegabet var der daglig gjennemsnitlig 100 både i antræk, som de første dage omkring Silden—Barmøen fik 1—12—5 mål og sidst i ugen omkring Skår fjorden 0—18—9 à 3 mål hver gang, — og nordenom Stat gjorde bådene, hvis antal efterhånden var steget til vel 100, især den 22de, 23de og 24de rig fangst omkring Borgund—Haugsholmen, hvor således ialt en 5 000 mål kom op, men den 25de var her bare fornemmelse. 27de, 28de og 29de trak man både norden- og søndenom Stat helst svarte garn, og påskehelgen kunde for sildens skyld trygt tilbringes i ro. «Kvaliteten» varierede mellem 525 og 650, priserne mellem 7 og 3.

Af foranstående og opsynets iagttagelser forøvrigt fremgår følgende opgave over fangstens størrelse ved hver uges slutning og dens tilgodegjørelse:

Inden	Kvantum (i mål).												Garnsild notsild.				Værdi (i kroner).						
	Stavanger Amt.												Søndre Bergenhus.				Tilsammen for «Søndre distrikt».		Nordre Be				
	Utsire.		Urter.		Jæderen— Kvitingsø.		Karmøens vest, syd- og østside.		Røvær.		Føina (Fæøen).		Karmøens nord- pynt—Smør- sund.		Smørsund— Espevær.		Nøkling— Korsfjorden.		Blomvågen— Fedje.		Bremanger.		Hovden—Batalden —Kinn—Skorpen.
8/1							75	1 200,00												75	1 200,00		
15/1							100	1 575,00								50	650,00			150	2 225,00		
22/1	100	1 200,00					100	1 575,00								50	650,00	200	2 750,00	450	6 175,00		
29/1	3 850	38 025,00					110	1 725,00								300	3 600,00	750	9 500,00	5 010	52 850,00		
	1 100	9 350,00																		1 100	9 350,00		
5/2	4 200	41 425,00			10	100,00	1 760	20 600,00	50	500,00						375	4 350,00	1 500	16 850,00	7 895	83 825,00		
	1 425	14 500,00					300	1 800,00												1 725	16 300,00		
12/2	6 850	70 200,00			580	5 290,00	3 100	35 275,00	50	500,00						375	4 350,00	1 750	19 600,00	12 705	135 215,00		
	1 500	15 675,00					300	1 800,00												1 800	17 475,00		
19/2	12 550	126 595,00	12 500	115 045,00	14 230	109 750,00	3 700	41 275,00	50	500,00						375	4 350,00	2 000	22 750,00	45 405	420 265,00		5 30,00
	5 500	78 610,00	2 150	18 835,00			300	1 800,00												7 950	99 245,00		
26/2	13 000	130 000,00	12 750	116 550,00	15 000	114 450,00	16 000	108 225,00	11 350	68 785,00	16 725	101 560,00	1 250	8 375,00		375	4 350,00	2 750	27 000,00	89 200	679 295,00	5 450	23 500,00
	10 150	133 190,00	2 150	18 835,00			3 000	18 000,00	5 000	25 000,00	17 500	105 000,00	1 500	6 000,00						39 300	306 025,00		100 500,00
5/3	13 000	130 000,00	12 750	116 550,00	15 000	114 450,00	22 350	136 825,00	24 450	131 285,00	16 800	101 935,00	5 700	33 025,00	2 350	12 500,00	400	4 475,00	2 750	27 000,00	115 550	808 045,00	
	10 250	133 660,00	2 150	18 835,00			12 000	73 500,00	17 000	79 000,00	25 000	150 000,00	1 500	6 000,00	500	2 750,00				68 400	463 745,00	1 000	5 750,00
12/3	13 000	130 000,00	12 750	116 550,00	15 000	114 450,00	23 350	142 575,00	24 450	131 285,00	16 800	101 935,00	6 750	40 040,00	8 400	51 975,00	425	4 600,00	2 750	27 000,00	123 675	860 410,00	
	10 250	133 660,00	2 150	18 835,00			19 000	119 500,00	24 000	114 000,00	28 000	171 000,00	2 450	10 750,00	11 000	70 000,00				96 850	637 745,00	2 500	15 000,00
19/3	13 000	130 000,00	12 750	116 550,00	15 000	114 450,00	23 350	142 575,00	24 450	131 285,00	16 800	101 935,00	6 750	40 040,00	10 000	61 275,00	450	4 700,00	2 750	27 000,00	125 300	869 810,00	
	10 250	133 660,00	2 150	18 835,00			19 000	119 500,00	24 000	114 000,00	32 000	196 000,00	2 450	10 750,00	25 500	162 000,00				115 350	754 745,00	11 000	69 250,00
26/3	13 000	130 000,00	12 750	116 550,00	15 000	114 450,00	23 350	142 575,00	24 450	131 285,00	16 800	101 935,00	6 750	40 040,00	10 000	61 275,00	450	4 700,00	2 750	27 000,00	125 300	869 810,00	
	10 250	133 660,00	2 150	18 835,00			19 000	119 500,00	24 000	114 000,00	32 500	200 000,00	2 450	10 750,00	27 500	176 500,00				117 850	773 245,00	12 500	80 125,00
2/4	13 000	130 000,00	12 750	116 550,00	15 000	114 450,00	23 350	142 575,00	24 450	131 285,00	16 800	101 935,00	6 750	40 040,00	10 000	61 275,00	450	4 700,00	2 750	27 000,00	125 300	869 810,00	
	10 250	133 660,00	2 150	18 835,00			21 250	137 500,00	24 000	114 000,00	35 000	230 000,00	2 450	10 750,00	28 000	180 500,00				123 100	825 245,00	12 500	80 125,00
9/4	13 000	130 000,00	12 750	116 550,00	15 000	114 450,00	23 350	142 575,00	24 450	131 285,00	16 800	101 935,00	6 750	40 040,00	10 000	61 275,00	450	4 700,00	2 750	27 000,00	125 300	869 810,00	
	10 250	133 660,00	2 150	18 835,00			21 250	137 500,00	24 000	114 000,00	35 000	230 000,00	2 450	10 750,00	29 250	193 000,00				124 350	837 745,00	12 500	80 125,00
16/4	13 000	130 000,00	12 750	116 550,00	15 000	114 450,00	23 350	142 575,00	24 450	131 285,00	16 800	101 935,00	6 750	40 040,00	10 000	61 275,00	450	4 700,00	2 750	27 000,00	125 300	869 810,00	
	10 250	133 660,00	2 150	18 835,00			21 250	137 500,00	24 000	114 000,00	35 000	230 000,00	2 450	10 750,00	30 250	204 250,00				125 350	848 995,00	12 500	80 125,00
23/4	13 000	130 000,00	12 750	116 550,00	15 000	114 450,00	23 350	142 575,00	24 450	131 285,00	16 800	101 935,00	6 750	40 040,00	10 000	61 275,00	450	4 700,00	2 750	27 000,00	125 300	869 810,00	
	10 250	133 660,00	2 150	18 835,00			21 250	137 500,00	24 000	114 000,00	35 000	230 000,00	2 450	10 750,00	31 250	216 250,00				126 350	860 995,00	12 500	80 125,00

Bergenhus.		Tilsammen for Nordre Bergenhus.		Ialt omtrent.		Middelpris.	Af garnsilden er fanget i åter og ved drivning i søndre— nordre distrikt (mål).	Garnsild notsild.					
Askvold.	Nordfjord m. m.							Til export.			Til hjemme- forbrug.		
								Saltet.	Røget.	Fersk.			
				75	1 200,00	16,00	75—			50	25		
				150	2 225,00	14,83	150—			75	75		
				450	6 175,00	13,72	450—	100		260	90		
				5 025	52 920,00	10,53	5 025—	1 500		2 750	775		
				1 100	9 350,00	8,50		100		1 000			
				7 925	83 965,00	10,59	7 925—	2 500		4 000	1 425		
				1 725	16 300,00	9,45		250		1 400	75		
				12 750	135 425,00	10,62	12 250—	3 000		8 000	1 750		
				1 800	17 475,00	9,71		300		1 400	100		
	5	35,00	10	65,00	45 500	9,25	21 000—	14 500	500	22 300	8 200		
					7 950	99 245,00	12,48	500		7 200	250		
	5	35,00	5 955	26 335,00	95 250	706 075,00	7,41	32 000—300	60 000	1 000	23 500	10 750	
			100	500,00	39 400	306 525,00	7,78		5 000		32 500	1 900	
	205	1 035,00	14 155	65 135,00	130 000	874 565,00	6,73	32 425—300	80 000	2 500	26 500	21 000	
			1 600	8 950,00	70 000	472 695,00	6,75		25 000		42 500	2 500	
	6 315	26 715,00	33 875	159 455,00	158 500	1 024 320,00	6,46	32 500—300	100 000	2 500	30 000	26 000	
			5 000	29 000,00	101 850	666 745,00	6,55		30 000	500	65 000	6 350	
120	750,00	11 390	51 065,00	41 070	198 005,00	167 500	1 073 115,00	6,41	32 500—300	105 000	2 750	30 000	29 750
				15 500	96 250,00	130 850	850 995,00	6,50		35 000	500	85 000	10 350
2 420	15 400,00	20 190	89 065,00	55 670	272 955,00	182 425	1 149 590,00	6,30	32 500—300	110 000	3 250	30 000	39 175
800	5 400,00			23 300	151 525,00	141 150	924 770,00	6,55		35 000	500	95 000	10 650
2 420	15 400,00	20 250	89 400,00	55 730	273 290,00	182 500	1 150 000,00	6,30	32 500—300	110 000	3 250	30 000	39 250
800	5 400,00			29 300	204 525,00	152 400	1 029 770,00	6,76		37 000	750	103 900	10 750
2 420	15 400,00	20 250	89 400,00	55 730	273 290,00	182 500	1 150 000,00	6,30	32 500—300	110 000	3 250	30 000	39 250
800	5 400,00			34 550	259 525,00	158 900	1 097 270,00	6,91		38 000	1 000	108 900	11 000
2 420	15 400,00	20 250	89 400,00	55 730	273 290,00	182 500	1 150 000,00	6,30	32 500—300	110 000	3 250	30 000	39 250
800	5 400,00			39 800	324 525,00	165 150	1 173 520,00	7,11		39 000	1 000	113 900	11 250
2 420	15 400,00	20 250	89 400,00	55 730	273 290,00	182 500	1 150 000,00	6,30	32 500—300	110 000	3 250	30 000	39 250
800	5 400,00			40 800	338 025,00	167 500	1 200 000,00	7,16		40 000	1 000	115 000	11 500

II. Notfisket.

Hvor der stængtes, antal stæng.	Når låsene		Den bergede notsilds		Priser (pr. mål)			
	sattes.	tomtes.	mængde i mål.	«kvalitet» (antal sild i måltønden).	høieste.	laveste.	ejemmensnitlige.	
«Søndre distrikt»	Utsire, 19 ¹⁾	$\frac{6}{1}-\frac{23}{2}$	$\frac{4-27}{2}$	10 250	485—750	17,00	4,70	13,04
	Urter, 2	$\frac{15}{2}$	$\frac{17-18}{2}$	2 150	580	9,00	8,00	8,76
	Karmøens vest-, syd- og østside, 29	$\frac{2}{2}-\frac{9}{3}$	$\frac{2}{2}-\frac{29}{3}$	21 250	550—650	13,00	4,00	6,47
	Røvær, 30	$\frac{20-28}{2}$	$\frac{21}{2}-\frac{11}{3}$	24 000	540—650	7,00	3,50	4,75
	Føina (Fæøen), 22 ²⁾	$\frac{19-23}{2}$	$\frac{21}{2}-\frac{29}{3}$	35 000	540—640	12,00	5,00	6,57
	Karmøens nordpynt (Smørsund), 5	$\frac{25}{2}-\frac{9}{3}$	$\frac{25}{2}-\frac{11}{3}$	2 450	570	5,00	4,00	4,39
Stavanger amt 95 100 mål = kr. 644 745,00.								
Smørsund—Espevær—Bømmelhavn, 50 ³⁾	$\frac{3}{3}-\frac{15}{4}$	$\frac{4}{3}-\frac{23}{4}$	31 250	620—850	12,00	3,50	6,92	
Søndre Bergenhus amt 31 250 mål = kr. 216 250,00.								
«Nordre distrikt»	Bremanger, 16 ¹⁾	$\frac{27}{2}-\frac{10}{3}$	$\frac{5-22}{3}$	12 500	510—580	8,00	5,25	6,41
	Hovden—Batalden—Kinn—Skorpen, 45 ⁵⁾	$\frac{25}{2}-\frac{21}{3}$	$\frac{1}{3}-\frac{19}{4}$	27 500	500—700	15,00	4,00	9,18
	Askvold, 5	$\frac{23}{3}$	$\frac{25}{3}$	800				6,75
Nordre Bergenhus amt 40 800 mål = kr. 338 025,00.								
Ialt omtrent: 167 500 mål = kr. 1 200 000,00.								

1) Stængene 6te, 14de og 21de januar tabtes ganske for uveirs skyld, — ligeledes mistedes en hel del fra de i første halvpart af februar satte låse.

2) Et af disse stæng, sat den 21de februar og tømt den 29de mars, indeholdt vel 20 000 mål, som fiskerne fik vel 130 000 kroner for.

3) 2 i Hovdeviken ($\frac{1}{2}$ mil nordenom Eltravågen) den 10de mars satte stæng tabtes formedelst sjøgang.

4) Den 16de mars kom en jagt uheldigvis i kollision med et stæng i nærheden af Smørhavn, hvorved flere tusen mål sild tabtes. Også som følge af ujevn bund tabtes vistnok endel af låsene østenom Smørhavn.

5) I de første dage af mars frigjorde uveir endel sild, som var stængt i Kvalviken (Hovden).

Vårtorskefisket 1899 i vårsilddistrikterne

var ikke af større betydning — dels fordi der ikke stort fisk var under denne kyststrækning heller, dels også fordi vårsilden lagde så stærkt beslag på alle.

I. I søndre distrikt.

Hverken omkring Utsire eller Urter, hvor nogle få både prøvede med snører og liner i sidste halvpart af mars, blev der nævneværdig torskefangst.

Paa feltet udenfor Jæderens rev—Tananger arbejdede i mars ialt omtrent 400 mand med 160 både, snører og liner, og herved fangedes ialt henved 10 000 torsk og omtrent 25 000 kg. hyse, hvilket temmelig udelukkende gik til de hermetiske fabrikker i Stavanger.

Udenfor Karmøens vest- og sydside fik man atter det meste af hele fangsten for søndre vårsilddistrikt.

I januar og først i februar fik man mest sei, kun sjelden torsk, så der af denne sort inden 5te februar kun var ilandbragt ialt en 5 000 stykker. Torsken formærkedes for alvor først den 8de februar, da 8 garnbåde udenfor Åkrehavn trak 120—500 på natsæt, den 9de fik kun 2 både trukket 170 og 200 torsk, den 10de var fisket som den 8de, og den 11te havde man landligge. Mandag 13de februar fik 12 både 25—200—60 fisk paa 3-nætters-garn udenfor Ferkingstad, den 14de, 15de, 16de og 17de intet torskefiske, da sildeåterne tiltrak sig alle fiskere, men 18de februar fik 15 både 30—420—120 fisk på 2-nætters-garn udenfor Åkrehavn, og vestenom Gjeitungerne fik nogle få både ligeledes op til 80. I den følgende uge var der også kun etpar dage trækning af torskegarn, den 23de fik 25 både 30—320—70 fisk mellem Åkrehavn og Ferkingstadøerne, og den 25de fik 40 både sammesteds 40—412—84 og 2 både på hver sin 5-garns-lænke udenfor Gjeitungerne 180 og 200 fisk. 28de februar fik 17 garnbåde sydøstenom Ferkingstadøerne 30—300—100 fisk på natsæt

og 1ste mars ligeledes 25 både 30—264—120 mellem Ryvingen og Ferkingstadørne; 3die mars trak kun 10 både (ruskeveir) 60—260—100 fisk på 2-nætters-garn udenfor Åkrehavn og 5 garnbåde 20—250—70 på natsæt udenfor Vikholmen pr. Skudenes, — 4de mars ingen trækning vestenom Karmøen formedelst storm, mens sødenom øen en enkelt båd fik 300 og nogle få andre 2—60 fisk. Mandag 6te mars trak 8 garnbåde vestenom Kvalevåg 100—250—150, 7de mars ligeledes 20 både 20—300—120 og 8de mars 15 garnbåde 20—250—90 fisk sammesteds og 2 linebåde 70—110 på 3-nætters-redskaber vestenom Åkrehavn, 10de mars fik 40 både 1 mil vestenfor Kvalevåg 60—450—180 fisk på 2- à 4-nætters-garn og 11te mars 25 garnbåde 20—250—130 på natsæt udenfor Kvalevåg—Åkrehavn og 2 linebåde ligeledes 150—203 fisk udenfor Åkrehavn. I samme uge haydes følgende fiske for Karmøens søndre del: 7de mars fik 20 garnbåde $\frac{1}{4}$ mil af Gjeitungerne—Skude 20—100—40, 8de mars 50 både 40—150—60 fisk paa natsæt; 10de og 11te marts fik 120 garnbåde udenfor Ferkingstad—Jarstenen—Skude, $\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$ mil af land, henholdsvis 10—100—40 og 10—200—60 fisk. 14de mars trak 30 garnbåde 20—180—70 fisk på natsæt udenfor Kvalevåg—Åkrehavn, 15de mars ligeledes 25 både 40—350—120 og 16de mars 10 både 5—180—80, — de samme dage fik henholdsvis etpar både op til 180, 40 både 40—260—130 og 50 både 40—160—90 fisk på natliner udenfor Åkrehavn, 17de mars fik 65 linebåde 40—215—100 torsk på natsæt udenfor Åkrehavn, men 18de mars intet formedelst uveir. For Karmøens søndre del i samme uge: den 14de, 15de og 16de udenfor Ferkingstad—Jarstenen—Skude—Bekshavn 175 garnbåde henholdsvis 15—130—50, 20—160—70 og 20—250—80 og 17de mars 200 garnbåde sammesteds 15—380—100 fisk på natsæt; derhos fik 15de mars 4 både 20—40—30 og 17de mars 20 både 20—80—50 fisk på natliner, bedst udenfor Vigre, — 18de mars landligge. Udenfor Åkrehavn fik 20de mars 75 linebåde 40—220—120 på 3-nætters-redskaber, 21de mars 10 både 40—120—75 på natliner, ligeledes 22de mars 40 både 30—140—80, 23de mars 80 både 50—150—90, 24de marts 80 både 40—150—80 og 25de marts 80 både 40—160—70 fisk; udenfor Karmøens søndre del: 20de mars på 3-nætters-redskaber 175 garnbåde 20—250—70 og 10 linebåde 30—80—50, 21de mars landligge, 22de mars paa 2-nætters-redskaber 140 garnbåde 20—500—90 og 10 linebåde 30—100—50 (agnmangel), 23de mars 100 garnbåde 20—200—80 og 10 linebåde 15—150—40, 24de mars 80 garnbåde 15—110—50 og 15 linebåde 20—140—60 og 25de mars 50 garnbåde 5—60—25 og 20 linebåde 20—160—60 fisk. 28de og 29de mars trak 25 linebåde udenfor Åkrehavn gennemsnitlig 30 fisk hver ad gangen på natliner; samtidig trak andre 25 linebåde omkring Karmøens søndre del 10—100—50 fisk hver gang, og 31te mars trakkes 3-nætters-redskaber — 25 linebåde 20—120—50 og 10 garnbåde 15—100—25 fisk. 1ste april,

påskeaften, landligge; de fleste havde også bestemt sig til at slutte nu, og de få, som også senere prøvede, gjorde kun dårlige forretninger.

Udenfor Føina (Fæøen) fangedes i de sidste 3 uger før påsken ialt en 12500 torsk på omtrent 40 linebåde.

Omkring Røvær havde neppe nogensinde mer end 25 både redskaber ude ad gangen (snører og liner); resultatet af disse forsøg, som også pågik kun i mars, var ialt en 7500 torsk.

Torskens leverholdighed mestendels 300—350, *leverens fedtholdighed* 50 pct., og *rognholdigheden* 450 (midt i februar) — 600 (midt i mars).

I strøget mellem *Karmøen* og *Hisken* havdes kun svag fornemmelse af torsk, men af sei trakkes en hel del saavel her som andetsteds.

Udenfor Hisken var det også med torskefisket yderst småt bevendt, og inden hele Finnås fangedes neppe 5000 fisk.

I og udenom skjærgården mellem Selbjørn- og Korsfjorden og forøvrigt i *Sund* fornammes omkring 20de januar torsk sammen med seien; men det blev ikke til noget mer her heller, idet den gennemsnitlige dagsfangst pr. båd neppe nogensinde oversteg 10 torsk, — i begyndelsen skyldte man på uveir og agnmangel, men efterhånden forvissedes man om, at man havde endda større ulempe at gjøre med — fiskemangel. I Sund regnedes ialt fanget 6000 torsk, fjerdeparten søndenfor, resten nordenfor Korsfjorden.

Udenfor Tellevågen—Fødje foregik lidt torskefiske akkurat samtidig med sildefisket sammesteds; af de ialt 30000 fisk fangedes således største-parten i februar, før hvilken tid «veritabel skrei» ikke var formærket, og denne fangst fordeltes på omtrent 150 småbåde.

II. I nordre distrikt.

Udenfor Kinn—Batalden havde man den første torskefornemmelse lørdag 11te februar, men inden den 26de s. m. var endnu kun en 2500 optaget, og da senere sildefisket kom igang, ophørte torskefisket sågodtsom ganske; der fangedes ialt neppe mer end 4000 fisk.

Også for *Bremanger* faldt der i de 3 første uger af februar kun ubetydeligt torskefiske, dette tog først opsving, da silden og dermed torsken var kommet under land. I de sidste 8 dage af februar gjorde man det saaledes ganske bra med torskegarnene ind i Bremangerpollen og tildels i Froisjøen; i mars arbeidede man også ude på Bremangerhavet, omend uveir vedblivende virkede meget afbrydende her, — det var idetheletaget et stort held, at fisken var gået såpas ind og stod så længe indenskjærs, at noget her kunde udrettes, ligetil fisken sidst i mars ganske forsvandt. Da tilreisende fiskere næsten bare befattede sig med silden, var hjemmefolk sågodtsom alene om torsken; sågodtsom hele

fangsten gjordes med garn; liner og «ryk» brydde fisken sig ikke om, — den var gennemgående også usædvanlig fed. Leverholdigheden varierede mellem 250 og 400, rognholdigheden mellem 325 (midt i februar) og 700 (midt i mars). I nedenstående tabel er også medtaget det parti torsk, en 50 000 stykker, som helst fangedes med smågarn inde i Bremangerpollen og tildels levende sendtes til Bergen.

For distriktet nordenom Bremangerøen til og med Stat blev det endelige torskekvantum omtrent som for Bremanger. Det nye i Daviken hjemmehørende fiskedampskib «Egil», som i mars deltog i fisket, bragte gjentagende forholdsvis meget stor fangst tillands. Som eksempel på, hvor småt line- og ryk-fisket også her var, kan nævnes, at af det samlede parti, omtrent 225 000 fisk, for Vågsvåg opsynsdistrikt, neppe 40 000 var fanget med disse slags redskaber. Af undersøgelser i Vågsvåg fremgik, at 100 stykker flekket fisk den 22de februar veiede 320 kg., den 11te mars 245 kg. Hvad lever- og rognholdighed angik, var forholdet her så temmelig det samme som for Bremanger anført, og leverens fedtholdighed dreiede sig også for nordre distrikt omkring 50 pct.

Saavel af følgende tabel angaaende torskefisket og af det tilsvarende foran om sildefiskerierne som af lignende opgaver for tidligere aar vil erfares, at man omsider gjerne får frem lidt høiere tal end under fisket pr. telegraf meddelt; dette kommer dels af, at de i de senere år for knappe hjælpemidler ikke har gjort det muligt øieblikkelig at få rede på, hvad der foregår i hver eneste krog, dels også af, at der er dem, som det desværre behager at meddele urigtige oplysninger, — herover klagede ivinter særlig opsynsbetjente i nordre distrikt.

Inden	Fiskepartiet (antal torsk).						Priser for $\frac{\text{fisken (rund)}}{\text{lever rogn}}$ $\frac{\text{Øre}}{\text{Kr.}}$ pr. hektoliter.												
	Lever		Dampmedicintran		Rogn														
	i hektoliter.																		
	Søndre distrikt.			Nordre distrikt.															
Karmøen.		Ellers.	Bremanger.		Selje.	Ellers.	Ialt.												
	5 000		5 000		»		»	10 000	35										
$5/2$	10	»	6	12	»	»	15	»	»	»	22	»	11	»	»	»	35		
	10 500		10 000		»		»	»	20 500	35									
$12/2$	22	»	15	25	»	»	10	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
	13 750		20 000		40 000		50 000	»	123 750	25—50									
$19/2$	30	»	20	50	»	»	20	110	20	110	45	50	120	»	»	»	235	70	270
	19 250		30 000		125 000		200 000	»	374 250	20—51									
$26/2$	45	»	28	75	»	»	30	320	30	320	160	200	440	»	»	»	600	230	818
	26 000		30 000		190 000		250 000	»	496 000	20—51									
$5/3$	60	»	36	75	»	»	30	455	60	415	200	250	525	»	»	»	790	310	1 006
	58 000		45 000		250 000		325 000	»	678 000	20—51									
$19/3$	125	»	75	110	»	»	42	575	90	500	240	335	675	»	»	»	1 050	425	1 292
	137 500		57 500		375 000		370 000	2 000	942 000	20—51									
$19/3$	325	25	200	120	15	55	840	145	700	260	390	760	5	»	6	1 550	575	1 721	10—15
	212 500		62 500		440 000		410 000	4 000	1 129 000	20—51									
$26/3$	440	60	225	140	19	59	975	175	760	290	430	800	10	»	10	1 855	684	1 854	10—15
	222 500		65 000		442 500		440 000	5 000	1 175 000	20—51—31									
$16/4$	450	65	225	150	20	60	1 000	180	760	325	450	800	12	»	10	1 937	715	1 855	10—16—12,5

Omtrent $\frac{3}{4}$ million torsk saltedes ivinter til klipfisk, $\frac{1}{4}$ million gik til de hermetiske fabrikker i Stavanger — for priserne over 35 øre pr. fisk havde man kun disse at takke, og omtrent en 1 000 fisk hængtes i Vågsvåg distrikt; resten gik til bytorvene eller toges af fiskerne til eget forbrug. I nordre distrikt varierede priserne mellem 25 og 28 for «ryk»-fisk, 29 og 33 for garnfisk, — i den nordre del af Selje solgtes forøvrigt ikke fersk fisk, først efter fisket afhændedes den saltet for ca. 35 øre stykket, rogn solgtes neppe nogetsteds fersk, men straks efter fisket leveredes endel saltet for omkring 20 kroner tønden, — 100 torskehoveder *betalles med 25 à 50 øre.*

Af sei, skulde jeg tro, fangedes der i begge distrikter en 100 000 stykker ialt, som betaltes med 25—15—20 øre og altså godt lønnede umagen; som bekjendt bliver de hermetiske fabrikker mer og mer begjærlige efter den ogsaa.

Såvel torskefisket som vårsildfisket vedkommende.

Veiret.

Af de ved Utsire fyr anstillede og egne meteorologiske iagttagelser hidsættes følgende:

I januar havde man 2 dage, den 4de og 5te, storm og 2 dage sterk kuling, men ellers for det meste kun løi vind; men sjøen — fra vest som oftest — var gjennemgående urolig.

Luftens temperatur i samme tidsrum varierede mellem $+ 6,6^{\circ}$ C. og $\div 2,8^{\circ}$, og middeltemperaturen kl. 8 om morgenen blev $+ 2,87^{\circ}$; temperaturen i sjøens overflade varierede ligeledes mellem $+ 6,6^{\circ}$ og $+ 5,0^{\circ}$, og middeltallet her blev $+ 5,84^{\circ}$.

I februar havdes ingen stormdag, men sjøen var idetheletaget meget urolig. Luftens temperatur varierede mellem $+ 6,0^{\circ}$ og $\div 4,0^{\circ}$ og overfladevandets mellem $+ 5,4^{\circ}$ og $+ 4,0^{\circ}$, og de respective middeltemperaturer blev $+ 2,56^{\circ}$ og $+ 4,80^{\circ}$.

I marts havdes en stormdag, den 18de, og sjøen var som oftest tung. Luftens temperatur varierede mellem $+ 6,5^{\circ}$ og $\div 5,9^{\circ}$, overfladevandets mellem $+ 5,8^{\circ}$ og $+ 3,3^{\circ}$, og middeltemperaturerne blev $+ 1,83^{\circ}$ og $+ 4,45^{\circ}$.

I april ingen egentlig stormdag, men sjøen var fremdeles meget ofte sterkt generende. Luftens temperatur varierede mellem $+ 8,8^{\circ}$ og $\div 0,7^{\circ}$ med $+ 4,39^{\circ}$ som middeltemperatur, mens de tilsvarende tal for overfladevandet var $+ 6,2^{\circ}$, $+ 4,2^{\circ}$ og $+ 5,26^{\circ}$.

For nordre distrikts vedkommende kan tilføies, at man i de 48 dage, hvori opsyn her var i virksomhed, havde $25\frac{1}{2}$ sjøveirsdage, $15\frac{1}{2}$ landligge- og 7 helligdage.

Deltagelsen i fiskerierne.

a) Søndre distrikt.

Ved Utsire var der den 28de januar tilstede 200 garnbåde — mestendels fra Karmøen, 30 notlag (hvoraf 24 tilhører Utsire) og 50 seilere; andetsteds havde man ikke endnu samlet sig i større mængde, — man var underveis. Men i begyndelsen af februar var næsten alle samlede ved værene i søndre distrikt, i hvilket følgende tabel viser belægget den 8de februar:

Ved hvilket vær.	Garnlag.	Notlag.	Logisfartøier.	Dampskibe.	Seilere.	Saltefartøier.
Utsire	70	31	5	2	25	1
Tananger	16	1			1	
Kvittingsø	11	2	1	1	12	2
Skudenes	450	110		3	80	10
Åkrehavn	40	4	2		3	
Veavågen	20	35	25		6	
Føina	12	30	27		1	
Røvær	252	79	73	2	55	12
Haugesund	25	34	11	22	58	21
Espevær, Hisken, Brandesund, Glesvær og Låkøen—Fedje.	100	23	3		14	3
Tilsammen	996	349	147	30	255	49

Antallet af garn- og notlag samt seilere øgedes yderligere med henholdsvis 40, 100 og 50, så der fra midt i februar til midt i mars var en 14 000 mand på bådene og fartøierne; hertil kan lægges 3 500, som var i silde- og fiskesjau iland, så ialt 17 500 mennesker iår deltog i vârfiskerierne i søndre distrikt. Som allerede foran vist, varierede de forskellige værs belæg overordentlig sterkt, fordi sildefisket med vekslende held foregik på så mange steder ad gangen. Midt i mars begyndte

afklareringen, og de fleste reiste efterhånden hjem, — kun nogle få reiste til og fortsatte fisket i nordre distrikt; efter påsken var således foruden hjemmefolk kun de notlag tilbage, som endnu havde sild i sjøen.

b) Nordre distrikt.

Ved de fornemste torskefiskevær, i Bremanger og Selje, var der i sidste halvpart af februar og i marts tilstede en 600 fiskebåde (hvoraf 1 dampbåd) med 2 500 mand og omkring 20 notbrug med 300 mand foruden et meget varierende antal kjøbefartøier; inden Kinn og Vevring var samtidig tilstede en 300 garnlag og 50 notlag med tilsammen henved 2 000 mand foruden 25 à 45 kjøbefartøier, mest dampskibe, og i Askvold fra omkring 10de til 25de marts 150 garnbaade og 5 notlag samt 10 kjøbefartøier (hvoraf 2 dampskibe). *Således ialt i nordre distrikt en 7 500 mennesker.*

Følgende sammendrag af endel af de gennem de specielle fiskeriopsynsbetjente in give et begreb om udrustningen til og udbyttet for de enkelte af fisket iår; det vis disse opgaver bare som udforskning til fordel for ligningskommissionerne. Slitagen p sildegarns og tredieparten af de benyttede torskegarns og line

I fisket ¹⁾ udenfor Åkrehavn—Kvalevåg, ²⁾ i Kalvåg, ³⁾ i Bremangerpollen og ⁴⁾ i Vågsvåg merkedistrikter deltog bl. a.

ad	Folk.		Redskaber.									
	Lag	Mand pr. lag, ialt.	Farkoster.			Sildegarn.		Torskegarn.		Liner (antal krog)		
			Antal og slags.	Drægtighed (hvormange mål sild kan bæres).	Værdi (kroner) pr. farkost, ialt.	Antal pr. lag, ialt.	Værdi (kroner) pr. lag, ialt.	Antal pr. lag, ialt.	Værdi (kroner) pr. lag, ialt.	Pr. lag, ialt.	Værdi (kroner) pr. la ialt.	
1.	94	2-5, 366	4 lag fra Nordlands, 1 do. fra nordre Trondhjems, 2 do. fra Bergen, 74 do. fra Stavanger og 13 do. fra Lister og Mandal amter.	13 skøiter, 68hardanger-, 25 lister- og 1 ranværingbåde.	50-80, 860 3-60, 1140 8-60, 777 20	400-980, 8150 30 300, 8178 40 400, 4990 100	0-38, 1596	0-550, 25536	0-50, 1248	0-700, 16150	0-8000, 183100	0-300, 6670
2.	230	2-7, 1 133	4 lag fra søndre Bergenhus og 226 do. fra nordre Bergenhus	2 skøiter, 28 lister-, 144 hardanger- og 147nordfjordbåde.	65-70, 135 10-60, 965 6-50, 4239 4-15, 1133	? ?	0-30, 2833	0-450, 27852	0-70, 4261	0-700, 38843	0-6000, 102500	0-150, 2630
3.	45	3-6, 254	Samtlige fra nordre Bergenhus.	1 skøite, 42 større og 3 små både.	18-50, 1434 5-10, 23	300-700, 20170 35-70, 145	3-24, 541	30-240, 5462	0-100, 1943	0-720, 18118	0-2000, 8400	0-40, 194
4.	62	4-16, 353	Samtlige fra nordre Bergenhus.	D/S «Egil», 2 skøiter, hver med 2 småbåde, 29 møringsbåde, 2 hardangerbåde, 24 fem-kjeipinger, 3 fire-roring, og 1 tre-roring.	19,3 tons 60-100, 160 20-35, 872 25-30, 55 16-28, 501 15-16, 46 9	? ?	0-42, 1318	0 240, 7110	0-60, 1701	0-360, 9780	0-650, 4946	0-19,5, 148,4

hentedede opgaver fra de fiskere, der for torskefiskets skyld benyttede bådmerker, skulde sig imidlertid fremdeles vanskeligt at få sandheden frem, idet så mange endnu opfatter farkoster, garn og liner er som tidligere opført med summen af halvdelen af de benyttede angivelige værdi ved fiskets begyndelse (se under «redskaber»):

U d b y t t e t.											
Hele sildefangsten (i mål) pr. lag, ialt.	Hvoraf til eget forbrug (mål)	Hele torskefangsten (stykker) pr. lag, ialt.	Hvoraf til eget forbrug (stkr.).	Af andet fiske (kr.) pr. lag, ialt.	Slidt.		Agn: slags og mål pr. lag, ialt pris (kr.)	Reiser og logis kostede (kroner) pr. mand, ialt.	Tilovers (kr.)		Ekspeditionens hele varighed (gjennemsnitlige antal dage pr. mand).
					Tabt sildefangst-redskaber for (kroner).	torskefangst-redskaber			Ialt.	Pr. mand såfremt han selv eiede redskaberne.	
Sildens værdi.		Torskens værdi.					Vårsild 0-4, 125				
0-700, 15871	93	0-2700, 32460	750	Sei for 0-100, 2500,00	12768,00	7606,50	980	5,13	91712,75	250,58	59,41
102165,00		11375,00			914,50	181,00	1877,25*				

* Heri indbefattet bl. a. det beløb på kr. 581,50, som reiserne frem og tilbage mellem hjemstederne og fiskedistriktet kostede de 5 lag fra Nordlands og nordre Trondhjems amter.

0-250, 15947	?	0-5000, 229443	?	?	13926,00	13824,95	?	3,53	108923,20	96,14	39,83
76646,00		66685,00			447,00	2211,00		3999,55			
0-180, 1327	306	600-7000, 179100	?	0	2731,00	6104,00	?	1,96	48995,00	192,80	47,84
6252,50		53730,00			50,00	1603,00		499,00			
0-70, 2101	306	150-5500, 122700	5000	Sei for 0-100, 740,00	3555,00	3309,47	Vårsild og brisling 0-4, 55	3,22	39733,03	112,56	40,34
11585,00		37345,00			72,00	1391,00	474	1135,50			

Med vedkommendes samtykke hidsættes følgende journaluddrag angående den i beretningen om sildefisket langs Norges sydkyst vinteren 1898—99 specielt omhandlede kutter «Ocean»s deltagelse i vårsildfisket 1899:

Torsdag den 12te januar gik «Ocean» under søndenkuling seil fra Torjusholmen pr. Arendal, bestemt på at tage Kirkehavn til station og derfra drive efter sild udenfor kysten. Kl. 4 eftermiddag sprang vinden vestlig og øgedes til sterk kuling, hvorfor der ankredes i Homborsund.

Fredag den 13de frisk vind fra nordvest. Kl. 7 morgen gik man seil og krydsede hele dagen til 6 aften, da der ankredes i Ny-Hellesund.

Lørdag den 14de omløbende og ujevn vind. Kl. 6¹/₂ morgen lettedes, og kl. 7 aften ankredes i Svinør.

Søndag den 15de vind fra v.n.v. med hårde byger, hvorfor man blev liggende til ankers.

Mandag den 16de, vinden o.s.o. — tiltagende med snetykke. Kl. 10 formiddag lettedes, og kl. 3 eftermiddag gik man til ankers igjen i Eigvåg.

Tirsdag den 17de: Formedelst vestenstorm med hagelbyger laa man stille hele dagen.

Onsdag den 18de gik man for nordøstlig bris seil kl. 8 om morgenen, men vinden døde straks ganske væk, så man måtte ro for ikke at drive på land. Ved middagstid blæste det op fra s.s.o., og da det henover eftermiddagen var blevet storm, og det antoges vanskeligt at komme op til ankerplads i Kirkehavn, sattes kurs for Egersund, hvortil ankomst kl. 9 om aftenen.

Torsdag den 19de s.s.o.lig storm og snetykke, hvorfor tilankers hele dagen.

Fredag den 20de var vinden først østlig, senere stilnede det af; da vårsildfisket nu var så nært, bestemte man sig til at fortsætte videre nordover. Da snetykken kl. 10 om formiddagen gjorde tegn til at forsvinde, gik man seil, men efter ¹/₂ timestid kom snetykken igjen, hvorfor man kl. 12 middag ankrede i Lille-Sirevaag.

Lørdag den 21de østlig vind af disig luft. Kl. 7 morgen gik man seil og om eftermiddagen kl. 5 ankredes paa Tananger havn.

Søndag den 22de, først østlig vind, senere stille og regn. Til ankers hele dagen.

Mandag den 23de, vinden n.n.o.l., klar luft. Om morgenen gik man seil for Kviting Søerne, men på grund af løi vind nåedes dette vær ikke før 5 eftermiddag.

Tirsdag den 24de løi østenvind og klar luft. Kl. 11 formiddag lettedes og styredes v.s.v. hen til Feistenen peiles i s.o. til s. og Kviting Sø i n.n.o., — da lagdes bi indtil kl. 4¹/₂ eftermiddag, da man satte ud garnene. Kl. 6 var dette gjort, — der såes, helst indenfor, lidt hval og fugl.

Onsdag den 25de påbegyndtes indhivningen kl. 5 morgen og kl. 9 var garnene inde; men fangsten var sågodtsom intet. Da havdes Store-Håsteinen i o.s.o., 8' af e. g. Nu sattes seil til og styredes bidevind v.n.v. for løi nordenvind. Om eftermiddagen blev vinden n.o.lig og dermed kursen n.n.v.; kl. 5 eftermiddag gissedes Kvitingsø i ost og 20' af, og her sattes nu garnene ud.

Torsdag den 26de indhivning mellem 5 og 8 om morgenen — atter nærmest intet sild, hvorfor man lagde fartøiet den anden vei, og kl. 9 om aftenen ankredes ved Kvitingsø.

Fredag den 27de stille til kl. 11 formiddag, da der kom en liden bris fra vest, ved hjælp af hvilken man gik op Karmsundet, og kl. 9 aften ankrede i Haugesund.

Lørdagen den 28de, vinden n.n.vestlig, frisk kulig og tyk luft. Kl. 10 formiddag gik man seil for Røvær for her at afvente anledning til igjen at forsøge drivning. Kl. 1 eftermiddag ankredes på Suggevågen. Efterdi veiret ikke tillod noget forsøg paa drivning igjen, blev nu fartøiet liggende hersteds til torsdagen den 16de februar, da man om morgenen kl. 5 gik seil for Urter, hvor man ankrede kl. 9.

I tidsrummet fra 1ste til 15de februar gjordes flere ture med båden (en medbragt sildesjægte) på Veahavet, dels for at drive med samme om natten og dels for at fiske i åter, men ingenting fik man før onsdagen den 15de, da man fiskede op $14\frac{3}{4}$ mål ved at kaste flere gange der, hvor man så silden.

Torsdagen den 16de udsattes om eftermiddagen 12 garn, og fredagen den 17de om morgenen, da vinden var s.s.v.lig, frisk, haledes garnene ind med en fangst af 51 mål.

Lørdagen den 18de — vinden s.s.v., frisk kuling med regn og tyk luft, — trakkes om morgenen 20 mål sild, hvormed man om eftermiddagen kl. 2 ankom til Haugesund.

Søndagen den 19de tilbragtes i Haugesund.

Mandagen den 20de, vinden nordlig, frisk bris; kl. 7 gik man seil, og kl. 9 ankredes i Kvaløundet (Føina), vestenom hvilket vær 12 garn senere sattes for natten.

Tirsdagen den 21de, da man havde løi bris af sydost, fik man 61 mål.

Onsdagen den 22de, løi vestenvind og klar luft — 41 mål.

Torsdagen den 23de, frisk søndenvind af blandet luft — 11 mål.

Fredag den 24de, veir som igår — 14 mål.

Lørdag den 25de, fremdeles søndenvind, trakkes $3\frac{2}{3}$ mål, hvorefter man seilede til Osnesgavlen og ankrede der kl. 2 eftermiddag.

Søndagen den 26de, løi søndenvind, tilankers.

Mandagen den 27de februar, løi søndenvind og disigt — 18 mål.

Tirsdagen den 28de, vinden v.s.v.lig, frisk bris og regntyk luft — 36 mål.

Onsdag den 1ste marts, løi vestenvind af blandet luft — 2 mål.

Torsdag den 2den, da storm fra v.n.v. med byget luft, fik man ikke trukket garnene.

Fredag den 3die, vestenkuling, regntyk luft og høi sjø — 20 mål.

Lørdagen den 4de, stiv nordenkuling, klart — intet udrettet.

Søndag den 5te lettedes kl. 10 formiddag under østenvind, og kl. 2 eftermiddag ankredes i Espevær under søndenkuling. Her blev man liggende og ventede paa silden til den 11te, da man kl. 10 formiddag gik seil for en frisk bris s.vest med regn og tyk luft, og kl. 2 eftermiddag ankredes ved Haugesund.

Søndag den 12te, vinden vestlig, frisk bris af blandet luft — til-ankers.

Mandag den 13de vind og veir som igaar.

Tirsdag den 14de, vinden vestlig, løi, sterkt regn.

Onsdag den 15de, vestenvind og regntykke, gik man kl. 6¹/₂ om morgenen seil fra Haugesund sydover, da fisket antoges på det nærmeste forbi; kl. 6 aften ankredes i Egersund.

Torsdag den 16de, frisk bris af nordvest og tildels tåge, lettedes kl. 6¹/₂ om morgenen og fortsattes østover.

Fredagen den 17de om morgenen nåedes Arendal, efter garn og redskaber toges iland, afklarering fandt sted; hele vårsildfangsten var udbragt til kr. 1 848,18, heraf tilfaldt kutteren med redskaber: ²/₅ af kr. 623,66 og ¹/₃ af kr. 1 224,52.

For høst- og vårfisket tilsammen kom derefter mandsloten på henimod 300 kroner.

Erfarne folk udtalte, at garnfiskerne ikke ellers har oplevet så indbringende vårsildfiske som iår siden 1866.

Seilernes fortjeneste varierede iår mellem 300 og 2 000 kroner (pr. skøite) med et gjennemsniitsbeløb af omtrent 600 kroner; tredieparten tilfalder gjerne skøitens eier, resten de 2 mand, hvoraf besætningen i regelen består.

Til sammenligning hidsættes om fisket i 1898:

Dels som følge af uveiret, dels ogsaa formedelst det store fiske omkring Stat lige iforveien kom nogen større mængde fremmede først i midten af februar til vårfisket:

I søndre vårsilddistrikt var ansamlingen den 22de februar paa sit høieste, da var resultatet af optællingerne følgende:

H v o r.	Garnlag.	Notlag.	Logisfartøier.	Dampskibe.	Seilere.	Saltefartøier.
Utsire	25	20	2	1	3	
Karmoen (helst omkring Skudenes) . . .	45	10	3		10	
Føina	190	54	21	2	27	2
Røvær	560	40	49	18	40	7
Slettens indreside (Haugesund, Osnesgavlen og Espevær incl.)	230	51	30	4	45	6
Tilsammen	1050	175	105	25	125	15

eller ialt 8 500 mand; lægges hertil de ved tilvirkningsetablisementerne iland arbejdende, får man 11 000 mennesker, hvoraf en hel del også var forberedte på muligt torskefiske. Den 23de februar allerede sluttede størsteparten af garnfiskerne sildefisket, og senere var det torskefisket, som samlede den største interesse om sig; for dettes skyld var der flest folk i virksomhed i førstningen af marts — således den 5te: Omkring Karmøen 325 linebåde og 150 garnbåde, omkring Føina og Urter henholdsvis 125 og 15, omkring Røvær ligeledes 150 og 25, ellers i Stavanger amt — navnlig langs Slettens inderside — 150 og 15 og forøvrigt her og der i Stavanger amt ialt en 250 snørebåde; endvidere: i Finnås en 250 både med 600 mand, i Fitje 100—250, i Sund 350—1200, i Fjeld 150—500, i Herlø 80—300, i Manger 72—275 og i Lindås 125 både med 375 mand.

Også i nordre distrikt samledes folk først i den sidste del af februar. I begyndelsen af mars, da ansamlingen heroppe kulminerede, tælledes: *Inden Kinn og Vevring* 50 notlag og 200 garnbåde — med ialt 1 600 mand samt en hel del opkøbere fra fjordbygderne, som skulde have sild til husbrug; *inden Bremanger* for sildefiskets skyld 12 notbrug, 25 garnlag og 5 købefartøier, — for torskefiskets 350 både med 1 695 mand — og *inden Selje*, hvor blot torskefiske, 275 både med 1 420 mand. Allerede 19de mars drog en hel del søringer trætte af uveiret hjemover, og en uge senere var der neppe nogetsteds fremmede tilbage. Endelig var der sidst i marts for sildefiskets skyld omkring Værø-Bueland samlet mindst 40 større og ligesaa mange små både samt 4 notbrug.

Også omstående tabel gjælder forholdene i 1898:

I fisket ¹⁾ omkring Føina ²⁾ og Røvær samt ³⁾ i Kabelvåg, ⁴⁾ i Bremangerpollen og ⁵⁾ i Vågsvåg merkedistrikter deltog bl. a.

ad	Folk.		Redskaber.								
	Lag	Mand pr. lag, ialt.	Farkoster.			Sildegarn.		Torskegarn.		Liner (antal krog).	
			Antal og slags.	Drægtighed (hvormange mål sild kan bæres).	Værdi (kroner) pr. farkost, ialt.	Antal pr. lag, ialt.	Værdi (kroner) pr. lag, ialt.	Antal pr. lag, ialt.	Værdi (kr.) pr. lag, ialt.	Pr. lag, ialt.	Værdi (kroner) pr. lag, ialt.
1	79	2-5, 238	3 skøiter, 1 lister, 6 bukn, 68 hardanger- og 6 nordfjord- både.	hver 60, 180 18 7-40, 95 6-40, 905 8 12, 62	500-800, 1900 80 50-350, 840 30-400, 8285 55-150, 480	0-25, 589	0-500, 9520	0-15, 36	0-225, 485	0-12000, 144550	0-450, 4814
2.	85	2-8, 321	1 lag fra N. Bergenhus, 45 lag fra S. Bergenhus, 37 lag fra Stavanger, 1 lag fra Lister og Mandal, 1 lag fra Nedenes amter.	5 skøiter og 99 både.	40-100, 350 5 80, 1588 300-1200, 3800 30 900, 13375	0-40, 807	0-700, 10602	0-6, 30	0-80, 357	0-9000, 164800	0 250, 5332
3.	200	1-12, 955	2 skøiter, 42 lister, 95 hardanger- både, 6 ti-årede- 24 otte-årede, 74 seks-årede og 16 fire-årede både.	70-80, 150 12-50, 1384 10-60, 2838 10-16, 86 8-15, 260 5-15, 567 3 6, 73	? 300-700, 17000	0-30, 1291	0-300, 11106	0-88, 3012	0-700, 25211	0-15000, 167000	0-450, 5329,
4.	49	2-7, 253	37 større (dels lister- og dels har- danger-) og 12 små (nordfjord- både.	20-50, 1220 2-8, 71	300-700, 17000 15-45, 355	0-35, 200	0-420, 2033	0-80, 1819	0-700, 15673	0-2000, 23100	0-75, 681,
5.	117	2-7, 615	36 mörings- både, 2 hardanger- både, 2 seks kjei- pinger, 49 fem-kjei- pinger, 13 fire rorin- ger, 14 tre-rorin- ger og 1 færing.	24-50, 1106 hver 25, 50 18-20, 38 16-25, 1012 10 20, 198 8-15, 150 8	120-400, 9945 250-260, 510 hver 80, 160 50-160, 5070 60-170, 1320 40-150, 850 40	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0-12000, 639200	0-360, 19176	

U d b y t t e t .

Expeditionens hele varighed
(gjennemsnitlige antal dage
pr. mand).

Hele sildefangsten i (mål) pr. lag, ialt.		Hvoraftil eget forbrug (mål).		Hele torskefangsten (stykker) pr. lag, ialt.		Hvoraftil eget forbrug (stk.)		Aft andet fiske (kr.) pr. lag, ialt.	Slidt.		Agn, slags og mål pr. lag, ialt pris (kr.)	Reiser og logis kostede (kroner) pr. mand, ialt.	Tilovers (kr.)		Pr. mand såfremt han selv eiede redskaberne.
Sildens værdi.		Torskens værdi.							for (kroner).	pr. mand, ialt.			Ialt.		
0-275, 3998	271	0-1600, 35224	775	0	4760,00	1766,33	Vårsild 0-10, 203	1,68	8291,82	34,84	33,36				
8603,00		7970,00			162,00	422,50	769,50	400,85							
0-200, 3058	314	0-3000, 33012	350	Sei samt lidt lange og brosme og endelig nogle kveiter for 0-45, 550,00	5301,00	1896,33	Vårsild 1/2-10 222	3,76	3380,32	10,53	29,57				
5989,50		7579,70			386,00	366,00	1031,70	1207,85							
0-80, 1221	?	0-8900, 503655	?	?	5553,00	10180,00	?	3,10	87756,50	91,89	31,53				
3354,00		106236,40			60,00	2768,00	314,50	2958,40							
0-2, 2	2	33-8000, 190673	?	?	0	5451,33	Vårsild 0-1 55	1,42	32544,47	128,63	43,83				
5,50		40225,00			0	1514,70	360,00	360,00							
0		100-8700, 456700	6000	?	0	6392,00	Vårsild og brising	2,76	76407,55	124,24	37,00				
		95527,00			0	5460,00	5572,00	1695,45							

Nogen nærmere opgave over udbyttet for notbrugene, blandt hvilke der i år (1899) også forekom endel fra Nordlands og Smålenenes amter, end hvad der kan udledes af det desangående tidligere anførte, kan ikke meddeles, sålænge bådmerker for dem endnu ikke er anordnede.

Af *ulykkestilfælde* indtraf, såvidt vides, intet i søndre distrikt, i nordre derimod omkom desværre 6 mand midt i mars — 2 på Skorpefjorden udenfor Florø og 4 udenfor Eltvik (Statlandets nordside).

Sundhedstilstanden var både ifjor og i år idetheletaget god.

Om de 2 i søndre distrikt reisende fiskelægers virksomhed i år er af distriktslæge Dietrichson og doctor Lyngholm afgivet følgende beretninger:

I. Fra distriktslægen i Karmøens distrikt.

Sygehuset i Åkre blev inspiceret af overlægen den 28de januar, taget i brug den 29de januar og lukkedes 1ste april. Belægget har været 11 mand og 1 kvinde. Sygdommenes art og liggedagene vil sees af nedenstående tabel:

- 1) Rasmus Thomassen Vågø, Sulen, 29de januar—24de mars, rheumat. acut i vitio cordes.
- 2) Andreas Larsen Tordal, Tysvær, 3die februar—22de mars, fractura crur.
- 3) Rasmus Mikkelsen, Sund, 10de—20de februar, diarrhoe.
- 4) Kristoffer Thorstensen, Fitjar, 6te—7de februar, nephrit.
- 5) Laurits Tangen, Strandebarm, 12te—26de februar, acut bronchit.
- 6) Johannes Eriksen, Strandebarm, 12te—20de februar, diarrhoe.
- 7) Johs. L. Trovåg, Sulen, 18de—26de februar, acut bronchit.
- 8) Johan Lavig, Salsa, 21de—27de februar, angina tons.
- 9) Erik Hakeland, Sveen, 6te—31te mars, bronch. acut.
- 10) Erik Olsen Enge, Tysvær, 8de—22de mars, bronch. acut.
- 11) Kristen Jensen, Åkre, 8de mars—1ste april, peritonit.
- 12) Ommund Ommundsen, Skjalv, 10de—31te mars, bronch. acut.

Tilsammen 244 liggedage. Dels for tilsynet med de på sygehuset liggende syge, dels for at være tilgjængelig for den læge-trængende fiskealmue er der gjort reiser 2 gange hver uge; desuden nogle gange extra-reiser, som det vil fremgå af vedlagte telegrammer, — eller også af

andre hensyn — forat tage kultur til bacteriologisk undersøgelse ved difterit.

Der kom ind om eftermiddagen den 6te en syg fisker, tilsendt fra Skudeneshavn, efter lægens opgivende lidende af nephrit. Da min assistent kom den næste dag, — konf. telegrammerne — var den syge allerede død. En for difteri indlagt patient frembød de almindelige objektive symptomer i pharynx, blev sprøjet straks med serum; men ved den bacteriologiske undersøgelse 3—4 dage bagefter kunde der ikke påvises difteribaciller, hvorfor han udskreves. Den for peritonit behandlede kvinde havde pådraget sig sygdommen under arbejde med sildens tilvirkning.

Det blev nødvendigt at anskaffe flere uldtæpper samt skjorter og uldtrøier, så man havde noget til bytning for de syge, der som regel har meget lidet tøj med sig. Kosten og sygepleien har været forsvarlig; jeg har kun hørt udtale tilfredshed dermed. Den anførte pris — kr. 15,00 — for extraopvarmning synes mig passende.

Som det vil sees af nedenstående sygeliste har der været meget arbejde; specielt har de catarrhalske sygdomme været fremherskende, som rimeligt er efter bedriftens art. At en hel del af disse har været influenza, antager jeg som givet, da der i distriktet på den tid optrådte influenza, men da den væsentlig har ytret sig som forkjølelssygdom, har jeg slået alle sammen under diagnosen: acut katarh i respirationsorganerne. Heldigvis har der i distriktet under fiskeperioden, hvor der kommer sammen så mange mennesker til enkelte steder og lever under alt andet end gunstige hygieniske forhold, ikke forekommet noget tilfælde af epidemisk sygdom.

Bursitis propatellaris	1	mand
Acut catarrh i respirationskanalen	91	—
Cardialgi	11	—
Colica	3	—
Comburster	1	—
Contusio	16	—
Corp. aleen oculi	3	—
Diarhoëa	16	—
Eczema	7	—
Erythema nodosum	1	—
Herma ungvinalis	2	—
Lumbago	7	—
Lymphangitis, phlevrit, phlegmone, panoritum . . .	23	— 2 kvinder
Obstruction	1	—
Otitis	2	— 1 —
Pleuritis	2	—

Rheumat. muscular	22	mand	
Synvritis tendinum	3	—	2 kvinder
Touphit solucula	12	—	3 —
Vulnera	12	—	3 —

Af torskefiskere:

Acut bronchit	6	—
Contusio	1	—
Farmaculus	2	—
Hæmaturia	1	—

Der blev en gang — før min tiltrædelse af embedet — truffet den ordning, at torskefiskere mod en afgift af kr. 0,50 pr. person skulde få fri læge og medicin af vårsildafgiftsfondet. Opsynschefen har med sedvanlig beredvillighed anmodet opsynsmanden i Åkrehavn om at være behjælpelig hermed, men kuns et lidet fåtal benytter sig af dette tilbud. Heri bør der ske en forandring; enten bør der ganske standses med denne gratisbehandling af torskefiskere, — eller også der indføres en anden ordning i disse forhold end hvad hidtil har været tilfældet. Det vil ellers gå så, at først, når der indtræffer sygdom, vil fiskeren benytte sig af tilbudet. Såsnart båden får sit merke, bør fiskeren tilspørges, og de, der da betale, indføres i en protokol, hvoraf udskrift tilstilles lægen. Nogen reise til sygehuset i anledning torskefiskeriet har jeg ikke gjort i år; min regning for behandling af syge torskefiskere bliver derfor kuns for konsultationer. Nærmere aftale om godtgjørelse for mit arbejde hermed må træffes for fremtiden, ligesom også instrux både for læge og fiskere er høist fornøden.»

2. Fra doctor Lyngholm.

Under vårsildfisket 1899 i tiden fra 1ste februar til og med 18de mars blev af fiskelæger ved værene fiskerne behandlet for følgende sygdomme:

a) Ikke smitsomme sygdomme:		Led og bensygdomme	11
Abscesser	16	Luxationer	1
Chr. bronchiter	32	Nervesygdomme	10
Contusioner	35	Panoritier	37
Distorsioner	24	Phlegmoner	11
Dyspepsier	36	Seneskedbetændelse	8
Andre mavesygdomme	24	Chr. rheumatisme	57
Eczemer	28	Tandpine	32
Andre hudsygdomme	8	Tumoner	8
Forbrændinger	7	Ulcera	2
Furunkler	11	Vulnera	53
Fractura costa	2	Øiensygdomme	18

Øresygdomme	14	Kusma	1
Andre sygdomme	11	Lungebetændelse	2
	—	Pleurit	2
	Tils. 496	Peritonit. ac.	1
		Rheumat. ac.	2
b) Smitsomme sygdomme:		Scabies	2
Anginaer	7		—
Ac. bronchit	158		344
» diarrhoe	35		—
Difteri	3		Tils. 840
Influenza	131		

Der var, når undtages influenza og enkelte ondartede diarrhoer, kun få smitsomme sygdomme på værene i år. Tyfus, som høsten 98 og udover vinteren optrådte sporadisk og enkelte steder epidemisk i byen og landdistriktet, forekom der på fiskeværene ikke et eneste tilfælde af.

Der var 2 dødsfald, 1 af croup og 1 af hjernebetændelse.

Hvad, der i mine tidligere indberetninger er sagt om dårligt husrum, kost, urenslighed etc., gjælder fremdeles.

Drikkevandet er, siden brøndene paa Utsire er uddybet, bedre her, men paa Røvær er fremdeles lidet og dårligt drikkevand.

Priveter findes fremdeles ikke her og der hersker det største svineri med excrementer og anden uhumskhed udover alle marker.»

I Kalvåg (nordre distrikt) indtraf i år nogle lungebetændelser; vedkommende behandlede på vårsildafgiftsfondets sygehus på Florø, der ligesom det i Haugesund formentlig vil blive hyppigere benyttet herefter.

Af frivillige bidrag fra fiskerne ved Karmøens vestside til bestridelse af de med syge torskefiskeres kur og pleie forbundne udgifter indkom der i år ved opsynet ialt kr. 24,50; ved betragtning af dette med ingenting jevngode beløb må jeg erklære mig fuldt enig i slutningsbemerkningerne i distriktslæge Dietrichsons nys citerede rapport — noget, som forøvrigt også fremgår af mine for 4—5 år siden afgivne beretninger. Ligeledes vil jeg med hensyn til hr. Lyngholms beretning særlig fæste opmærksomheden på udtalelsen om manglerne ved brøndene; ved med alle til rådighed stående midler at fremelske renslighed på fiskeværene vilde man i særlig grad bøde på disse mangler, — hele Røvær især har hidtil i den travleste tid seet ud næsten som en eneste «møkkabinge».

Opsynet.

Både ifjor og iår var der anordnet opsyn igjen i henhold til loven om vårsildfisket af 24de september 1851 § 1; som opsynschef fungerede undertegnede, i hvis sted begge gange hr. M. Barclay har forrettet som fiskeriinspektør.

For opsynets befatning med efterretningsvæsenet er allerede rede-gjort. Dernæst har man ladet det være sig meget magtpaaliggende at søge, såvidt de forhåndenværende midler har tilstedt det, hindret lov-overtrædelser, og følgende forseelser blandt så mange tusener mennesker må betegnes som både få og små: I søndre distrikt forelagdes ifjor 2 mulkter for ulovligt notfiske — tilsammen kr. 400,00, iår 2 for samme slags forgåelser — tilsammen kr. 450,00 — og 3 for ulovligt garnfiske — tilsammen kr. 45,00 (alt i henhold til § 6 i vårsildloven af 24de september 1851) samt 3 for overtrædelser af loven af 28de august 1854 § 4 — tilsammen kr. 70,00; endvidere udstedtes ifjor et mulktdekret for ulovlig brændevinstrafik — kr. 20,00 — og iår et for ulovlig klokkehandel — kr. 25,00. Samtlige disse mulktforelæg vedtoges, og kr. 965,00 er indbetalte til statskassen, kr. 35,00 til Skåre kommunekasse og kr. 10,00 til vedkommende underopsynsbetjent for anmeldelse af nævnte brændevinssag. I nordre distrikt forelagdes ifjor en mulkt i Kalvåg for undladelse af at føre anordnet bådmerke og 10 mulkter i Vågsvåg merke-distrikt, 9 for overtrædelse af torskeloven af 6te juni 1878 § 9 og 1 af samme lovs § 4; iår var en bådfører i Kalvåg meldt for ballastkastning på sildevåg, og i Vågsvåg behandledes 3 lovovertrædelser, 2 mod silde-loven af 26de juni 1893 § 8 og 1 mod torskeloven af 6te juni 1878 § 4. Endelig lagde tvistigheders behandling sterkt beslag på opsynet, men arbeidet hermed lykkedes også særdeles vel og sparede mangfoldige mennesker en masse både af tid og penge, — en nærmere påvisning af udstrækningen og resultatet af dette arbeide, der turde vække uindviedes forbauselse, er det desværre ikke muligt at komme med denne gang heller.

Opsynet var såvel iår som ifjor henvist til at leie dampskib igjen, hvorhos en ekspresse-skøite iår benyttedes i 2 måneder; ifjor brugtes endnu fyrvæsenets «Blink», men iår en af Haugesunds hvalfanger-selskabs dampere. Om «Blink» kan der ikke mer blive tale, da båden til denne tjeneste er altfor vek, — den har gjentagende i rusket, dog ikke noget overhændigt veir, truet med at gå i vertikal istedetfor hori-zontal retning, men dermed er man ikke tjent; og private dampskibe må der ikke alene betales meget for, men deres uhensigtsmæssige indredning og for opsynstjenesten ganske fremmede besætning, som man ialfald

delvis påbindes, afgiver meget mere grund til at beklage, at der nøles så længe med anskaffelse af opsynsdampskib, hvis nødvendighed er uomtvistelig — «*man sparer på skillingen, men lader daleren gå.*»

Som fiskedommer fungerede begge gange overretssagfører Hærem af Haugesund, der om sin virksomhed har afgivet følgende rapporter:

1. For 1898:

«Herved har jeg den ære at afgive nedenstaaende indberetning vedkommende min funktion som ekstraordinær fiskedommer i søndre distrikt:

Jeg tiltrådte som fiskedommer under 25de februar d. å. og fungerede, indtil vårsildfiskeopsynet hævdedes 4de april sidstl.

Af fiskedommerprotokollen fremgår, at der i tidsrummet fra 14de mars til 2den april inkamineredes fire sager, af hvilke en ved min fratrædelse som fiskedommer overgik til videre behandling af byfogden i Haugesund og en til sorenskriveren i Kårmsund.

Angående de behandlede sager oplyses:

- No. 1 — tvist mellem ganepiger og sildesalter om arbejdslønnen — pådømtes efterat være behandlet i 2 sessioner.
- » 2 — tvist mellem sildeexportør og dagarbejder ianledning angiveligt kontraktsbrud — hævdedes som forlig i første retsmøde.
  - » 3 — erstatningssøgsmål mod et dampskib for skade tilføiet et sildestæng — overgik efterat have været behandlet i 8 retsmøder til videre behandling af sorenskriveren i Kårmsund.
  - » 4 — tvist ianledning en større sildehandel — inkamineredes 2den april og overgik ved min fratrædelse til videre behandling af byfogden i Haugesund.

Nogen kriminel sag indløb ikke i min funktionstid, hvorimod 2 mulktforelæg under 11te mars sidstl. indførtes i dommerprotokollen.

Foruden foran anførte havde i år, som vanligt, en hel del arbejde med konferancer, veiledning og mægling af forlig i tvistigheder blandt fiskealmuen, og udgjorde dette en ikke uvæsentlig del af det med fiskedommerstillingen forbundne bryderi.

Jeg vil ikke undlade at benytte anledningen til at henlede hr. opsynschefens opmærksomhed på ønskeligheden af, at fiskedommerens funktion begynder samtidig med, at opsynet træder i virksomhed. Som forholdet var i år, da fiskedommerens autorisation lod vente på sig, indtil tvistemål allerede forelå, vakte det, hvad jeg ikke tvivler på, hr. opsyns-

chefen også personlig vil have erfaret, almindelig utilfredshed blandt fiskealmuen, noget ingen, som kjender til, med hvilke øine almuen ser på og hvilke krav den stiller til «opsynet», vil undres over. Det vilde ikke være vanskeligt at påvise, at forholdet, således som det var ordnet i år, ledede til direkte tab for enkelte af fiskerne, cfr. den foran som no. 3 omhandlede sag, men anser jeg foranstående tilstrækkeligt til, at hr. opsynschefen, om det ikke allerede er skeet, skjænker det påpegede forhold sin opmærksomhed. Så meget vil jeg dog udtale, at kunde en ændring i den af mig antydede retning bevirkes, vilde derved et blandt fiskealmuen almindeligt udbredt og sterkt næret ønske blive imødekommet.»

2. For 1899:

Herved har jeg den ære at afgive nedenstående indberetning vedkommende min funktion som ekstraordinær dommer ved indeværende års vårsildfiske:

Jeg tiltrådte som fiskedommer den 28de januar sidstl. og fungerede indtil opsynet hævdedes den 15de april. I denne tid incamineredes, som af dommerprotokollen fremgår, 7 civile retssager, af hvilke

- No. 1 — tvist angående et enkelt notlags ret til deltagelse i et af flere andre notlag (25) gjort sildestæng — pådømtes efterat være behandlet i 5 sessioner, domssessionen incl.,
- » 2 — tvist om godtgjørelse for slæbning — hævdedes, efter at parterne under forligsmæglingen var kommet til enighed,
- » 3 — tvist mellem to mellemmand om provisionen af et solgt sildeparti — pådømtes efterat være behandlet i 2 retsmøder, domssessionen incl.,
- » 4 — tvist mellem tre notlag om fordelingen af udbyttet af et «søndagskast» — forligtes under forligsmæglingen,
- » 5 — tvist notmandskaber og notebas imellem angående den sidstes ret til på egen hånd at opsige indgået lag — pådømtes, efterat være behandlet i 4 retsmøder, domssessionen incl.,
- » 6 — tvist angående en fragtkontrakt vedkommende forseiling af sild — pådømtes efter behandling i 2 retsmøder, domssessionen incl., og
- » 7 — tvist mellem garneiere og et dampskib om erstatning for ødelagte redskaber og spildt fangst — forligtes under forligsmæglingen.

Foruden behandlingen af forannævnte sager, der foretoges dels i Haugesund, dels i Skudeneshavn, Fæøen og Espevær, faldt der i år som vanligt en hel del arbeide ved konferancer, bilæggelse af tvistigheder m. v.

Nogen kriminal affære indløb ikke til behandling under min funktions-tid, hvorimod 9 mulktforelæg er blevne indførte i dommerprotokollen.

Sluttelig bemerkes, at der, såvidt jeg kunde erfare, herskede almindelig tilfredshed blandt fiskealmuen med, at fiskedommeren i år beskikkedes samtidig med, at opsynet trådte i virksomhed, ligesom et blandt notbestyrerne almindeligt ønske blev imødekommet ved, at «opsynet» ikke, som påtænkt, blev hævet, før hovedopgjøret havde fundet sted.»

For beredvillig assistance til enhver tid skyldes følgende herrer den forbindtligste tak: Konsul Puntervold af Egersund, lodsoldermand Monssen af Tananger, marinemaler Haaland af Kvitingsø, fyrvogterne Sørensen (Utsire) og Storsteen (Røvær), ordfører Wrangell af Haugesund, landhandlerne Lauritz Larssen af Espevær og R. Waage af Brandesund, samt damskibsexpeditør Friis af Moldøen, endelig, men ikke mindst, tilkommer d'hr. Erik Thurestad af Haugesund og Karsten Mogster en varm tak for særdeles værdifuld bistand til fremme af det fælles bedste.

De gennem mig udrede, med opsynet forbundne udgifter androg ifjor til et samlet beløb af kr. 7 522,49, iaar til kr. 11 351,74, af hvilke begge beløb $\frac{4}{5}$ vedkom vårsildfisket, resten torskefisket. Grunden til bevilgningens overskridelse i år var navnlig det store, spredte sildefiske, der nødvendiggjorde temmelig uafadelig fart for chefsfartøiet, større opsynsmandskab og mer udstrakt telegrafering (der indløb stadig krav på circulærtelegrammer ikke alene til de mange nye telefonstationer i vårsild-distrikterne, men også til dampskibsanløbssteder i den bergenshusiske skjærgård, hvor sådanne stationer endnu savnes), — jfr. det nylig om opsynsdampskibet anførte.

Både østlands- og vestlandssildefiskerierne vedkommende.

Export af sild i 1896—1899.

Det statistiske centrabureau har velvillig meddelt følgende:

I årene 1896—1898 udførtes fra Norge:

	1896.	1897.	1898.
Saltet vårsild	59 139 hl.	198 601 hl.	108 523 hl.
Letsaltet sild	969 »	1 406 »	1 884 »
Saltet storsild	?	?	54 546 »
Fersk sild	15 277 390 kg.	16 779 080 kg.	29 765 510 kg.
Røget sild	656 964 »	854 706 »	914 635 »

For 1896 og 1897 haves der ikke særskilt opgave for storsild, der da er medtaget under de andre sildesorter.

Udførselen af saltet vårsild foregik væsentlig fra strækningen Sandnes—Aalesund med et samlet kvantum i 1896 af 57 925 hl., i 1897 197 805 hl. og i 1898 108 460 hl.

Den letsaltede sild er udført fra Stavanger.

Exporten af storsild i 1898 er væsentlig foregået fra Ålesund, nemlig 48 593 hl. Resten er udført fra Stavanger, Skudsnæshavn og Trondhjem.

Af fersk sild er der i nævnte 3 år fra strækningen Flekkefjord—Ålesund udført respektive 4 843 420 kg., 16 107 710 kg. og 26 141 050 kg. Resten er exporteret væsentlig fra Fredriksstad (i 1896 5 569 360 kg.), Kristiania og Kristianssand samt Kristiansund og Namsos.

Af røget sild udførtes fra:

	Stavanger—Bergen.	Fredriksstad.	Kristiania.
1896	387 274 kg.	229 963 kg.	33 619 kg.
1897	561 369 »	174 245 »	118 804 »
1898	586 178 »	62 183 »	264 056 »

Fra Kristianssand er i 1896 udført 5 883 kg.

Den udførte ferske og røgede sild omfatter alle slags sild, da der i de meddelte opgaver ikke sondres mellem de forskellige slags.

Angående omsætningen af vårsild berettes videre:

Straks efter vårsildfisket 1897 betaltes herhjemme 8 à 10 kroner tønden for «fiskepakket» vare. I juni—juli var priserne i Østersjø-havne for almindelig udskibningspakket sild 11—13 og for skotsk-pakket 14—16 mark; i august—september steg priserne for den skotsk-pakkede til 20 à 25 mark.

I 1898 var ligeledes priserne for vårsild i «fiskepakning» 7—9 kroner og i «almindelig udskibningspakning» 14 à 16 mark.

I år har «fiskepakket» sild hjemme været betalt med 8—12 kroner tønden. I mai, juni og juli erholdtes i Østersjøhavne for almindelig udskibningspakket sild 14—16 og for skotsk-pakket 17—19 mark; i august—september steg disse priser til 18 à 22 og 20 à 24, og for de sidste partier opnåedes endog henholdsvis 24 og 26 mark.

Om foranstaltninger til fiskeriernes fremme.

a. Post- og telegrafvæsenet vedkommende.

Man har anmodet mig om igjen at fremholde ønskeligheden af telefonstation under vårfisket ved Kvalevåg — på nordsiden af indløbet til Veavågen pr. Karmøen; hr. Christoffer Olsen dersteds har tilbudt frit lokale og brænde m. v. i 3 år, og Avaldsnes herredstyre har i møde den 10de juli 1899 anbefalet andragendet, men derhos fremhævet trangen til for sit vedkommende at måtte fritages for nogen forpligtelse i sagens anledning — noget, som herredets økonomisk vanskelige stilling har foranlediget. Kvalevåg er et i vårfisketiden meget benyttet tilholdssted, og jeg finder derfor at burde anbefale dette andragende til indvilgelse.

I Røvær ønskes, som ganske rimeligt er, telefonstation udenfor vårfisketiden. Postskøiten bør — idetmidste i den travleste tid — ikke besværes og forsinkes af passagerer og gods, synes man.

I min beretning om vårsildefisket 1895 sloges på ønskeligheden af telefonledning for den ytre skjærgård mellem Sellbjørn- og Hjeltefjordene; de nærmest interesserede, øbeboerne, vil selvfølgelig direkte støtte sagen så meget som dem muligt, og jeg er pålagt herigjennem at anholde om velvillig opmærksomhed herfor fra andre nødvendige hold også. Blandt andet byerne Bergen og Stavangers handelsstand måtte kunne drage adskillig fordel af en sådan foranstaltning, — og kunde derfor kanske være tilbøielig til at spæde noget til, og ligeoverfor staten vil jeg sige, at det sletikke er urimeligt at tro, at vårsilden en vakker dag igjen i mængder besøger den skjærgård; også redningsvæsenet og idetheletaget alle af sjøbrug afhængige fortjener sådan hjælp, og en overordentlig stor velgjerning vilde dermed være ydet denne trængende, mørke stribe.

Batalden i Nordre-Bergenhus tiltrænger hyppigere post, — man får jo nu sådan kun engang om ugen i fisketiden

En telefonlinje forbindende Florø, Botnene, Gulen (Kjelkeneset), Rugsund og Moldeøen med hverandre er af hensyn også til fiskeriernes tarv meget påkrævet; omkring Rugsund er sildefiske temmelig årvist, og særlig for det tiltagende vårsildefiskes skyld ansees anlægget nødvendigt. I forbindelse hermed betones nødvendigheden af at åbne telegrafstationerne på Kinn og Batalden, såsnart det er nødvendigt om vinteren; denne nødvendighed skaber ikke alene sildens tilstedeværelse, meget mer trænger de mennesker, som i fortrøstning bl. a. til disse stationer samler sig deromkring, til besked, om hvordan de bør forholde sig, om der endnu intet er at udrette, — hensigten skulde dog vel ikke være at drive bare de stationer som «lønner sig», de i fiskerierne interesserede er ialfald ikke dermed tjente! Efter min erfaring bør disse stationer uden videre åbnes senest midt i februar. Gjennem vedkommende opsynsbetjente klagedes også over, at Kalvåg station ivinter for sent åbnedes.

Det påbegyndte anlæg af telefonstationer på Statlandet vil utvivlsomt blive til stor nytte; alle håber på lignende forføininger også for den anden side af Vannelvsvfjorden, hvor Fiskåbygden og Åeim under det rige fiske omkring nytår 1898 fremhævedes som nødvendige stationer (for Fiskåbygdens vedkommende er tilbudt dækkelse af det eventuelle underskud med stationens drift); og Haugsholmen taler jo for sig selv, — den er som bekjendt, foruden fiskevær, almindeligt tilflugtssted for de mange fartøier, der sommer som vinter må oppebie anledning til at komme rundt Stat, inden en slig station måtte komme istand på Haugsholmen, ønskes der mellem denne og nærmeste telegrafstation regelmæssig expressetjeneste i fisketiden, så det måtte undgås ligesom under nævnte fiske at betale lige op til 50 kroner for befordring af telegram til Larsnes. Vannelvsvfjorden er også om sommeren et godt fiskefelt, hvor man altfor ofte af mangel på kjøbere ikke har fået sin fangst afhændet, da landhandlerne f. ex. jo umuligt har kunnet holde sig a jour med markedsforhold. Videre skal her bemærkes, at hyppigere postgang i fisketiden, navnlig på Haugsholmen, fra alle hold begjæres.

b. Havnevæsenet vedkommende.

Med det rige fiske omkring Feistenen—Kjør ivinter gjorde trangen til trygge og rummelige havne indenfor Lille-Feistenen sig atter gjeldende.

Man ønsker også havn ved Nordstø på Karmøens østside — på gården Hovdestads grund, en halv mils vei nordenom Skudenes; både iforfjor og iår fiskedes der godt omkring Skudenes, og med den grund, man har til at imødesee årvissere fiske herefter, er der vistnok opfordring til at tage den eventuelt hensigtsmæssigste anordning under overveielse,

— herunder bør efter min mening bl. a. den forholdsvis store bugt ved gården Skidnedal tages i nærmere øiesyn; hvorvidt bådotræk kunne hjælpe på forholdene fik vel også være gjenstand for disse undersøgelser. Enhver, der er kjendt med de lokale forhold her, ved, at det — især vinterdag — ofte er helt umuligt at komme rundt Skudepynten, — Skudeneshavn er da til liden trøst, og den 2 mil lange vei til Kopervik vilde let skilde fiskerne af med altfor meget. De i tidligere beretninger — navnlig den om vårsildfisket 1894 — påpegte arbeider for Utsire, Urter, Føina og Røvær, hvor det er ulige vanskeligere at klare sig under alskens omstændigheder end i Karmsundet, fortjener imidlertid at gå foran dette.

For Arebrotsjøa — $\frac{1}{2}$ mil nordenom Haugesund — trænges høilig bådotræk; her foregår jevnlig såvel not- som garnfiske, og de mange farkoster, som da holder til i denne bugt, er hyppig slemt udsatte (under en pålandsstorm for omtrent 40 år siden forliste helt en 10—20 både og etpar skøiter).

De meget grunde sund på begge sider af Såtaholmen i Bleiviken, bør helt lukkes — ligeså en lignende åbning ved indløbet til «nordre vika»; derved vil både ydes god beskyttelse i denne fortrinlige sildebugt.

Fra den ytterste odde af en liden bugt inde i Refviken, på nordsiden af Vågsøen pr. Moldøen, hvilken bugt er såpas dyb, at intet grundbrådt vil være at befrygte, og sjøen så rolig, at man etpar bådlangder fra land kan ligge og vente, til sjødraget tillader at lande, ønsker man sterkt en redningsvor. Her tør man endnu i regelen kun benytte slige farkoster, som med lethed kan trækkes op og sættes ud — med andre ord både med ringe bæreevne, og selv med disse har man ofte med nød og neppe kommet iland efterat sjøen måske har taget fisken, inden den kunde kastes ind på det tørree; og når bådene er på land, er folkene jevnlig uvirksomme tilskuere til, at sjøen fører udsatte redskaber afgårde. Under det gode sildefiske i december 1897 turde mestendels kun hjemmefolk arbeide her, — fremmede, som i massevis lå ved Silden, skyede terrainet af mangel på havn i Refviken. I ly af nævnte redningsvor kan en mængde både landdrages i tilfælde.

Ved Haugsholmen trænges en molo til beskyttelse mod nordøstlige og østlige vinde. Flere brønde er også nødvendige her.

c. Fyr-, merke- og ringevæsenet vedkommende.

1. *Fyre.*

På Haugsneset (i Bremangerpollen) og endmere på Hovdeneset (Husevågøens vestpynt, i indløbet til Fåfjorden og Vågsfjorden) længes de mange her farende fremmede fiskere meget efter fyr-lamper, som herefter formentlig måtte holdes tændte såvel høst som vår.

På Svinøen (vestenfor Flåvær) og Storholmen (vestenfor Haramsøen) ønsker drivgarnsfiskerne anduvningsfyre; videre beder man om fyr lamper 1) på undervandsskjæret Kobbeskjær (Flåvær), 2) på Haramsneset og 3) på en af fleserne lidt nordenfor Lyngvær, hvor der ivinter fiskedes bra.

Endelig er jeg anmodet om her at fremholde ønskeligheden af, at det offentlige overtager Kristianssunds dampskibsselskabs fyr lampe ved Omsundet, forat denne også kunde komme fiskerne tilgode.

2. *Merker.*

På vestre Lauerflua — ved Lauers sydvestpynt, omtrent $\frac{1}{2}$ mil syd-vestenom Skjærhollen, — på hvilken grund folk oftere har været i livs-fare, ønsker man en jernstang; videre ønskes merker på Vikerflua (Viker-tangen) samt Skjærlholmflua og Basflua nordenom Akerøen, — endelig også på tampen af snaget nordover fra det mellem Kragerøens sydpynt og Kjøgøen liggende skjær Hå og på østkanten af det grunde ved Teine-holmens østside (indløbet til Engelsviken). For sydkystens vedkommende vilde også et merke i kanten af det grunde østenom det nordøstenom Jomfruland liggende skjær Danmark gjøre nytte.

På Ostboen, sødenom Skudeneshavn, burde være merke, og ved Røvær bør der snarest anbringes stang på en klods udenom det trangeste af indløbet til Bekkerviken liggende omtrent 9 fod dyb knaus — helst burde denne sprænges væk.

På de farligste grunde omkring Urter burde snarest sættes stænger.

Omkring Håsteinen (1 mil nordøstenom Bueland) vilde nogle merker på de farligste grunde komme vel med; det samme er tilfælde med den østligste af de fluer, som ligger mellem Nærøen og Sandøerne (nordenom Kinn) samf med grunden mellem Klungreskjæret og Grindholmerne (1 mil vestenom Florø).

For Bremanger tiltrænges hellig farvandsmerker omkring Frøiskjærene, og $\frac{1}{2}$ mil sødenom Moldøen ønskes opmærkning af indløbene til Tyting-vågen.

På Bjørnehalmgrunden ved Haugsholmen vil man gjerne få en stang. For Flåvær ønsker man en varde, hvortil også fortøiningsgods kunde fastgjøres, på Kuffua, og en stang på Lille-Sandø-flua.

3. *Fortøiningsringe.*

På forskjellige steder langs Karmøens østside mellem Skudenes og Stokkestranden — f. ex. for Tømmerviken, Blixhavn, Nordstø og bugten ved Skidnedal — bør fortøiningsringe anbringes. På Urter og omkring Årebrotsoja ønskes flere ringe.

På Håsteinen (pr. Bueland) og på Nærøen og Sandøerne (nordenom Kinn) tiltrænges ogsaa flere ringe. Ligeså i Kalvåg havn, på Torshovdens

nordre side og på Værø og Havrø samt omkring nordre Stensetvågen; for Bremangers vedkommende foregår vårsildfisket fornemlig vestenfor Stenset—Gåsø, og det er selvsagt tungvindt at have logisfartøjerne på Kalvåg, fordi ringe endnu saynes på Frøiens vestside. For Tytingvågen (pr. Moldøen) beder man også om flere ringe.

Videre nævnes her: Haugsholmens østside, Flåvær og en flerhed af havne omkring Kvernes-, Bremsnes-, Frei- og Årsundsfjordene (omkring Kristianssund N — særlig for Flatøundet, ved Freiøens vestside, og omkring Flatsetsundet er denne foranstaltning påkrævet deroppe).

d. Veivæsenet vedkommende.

Såvel for vårfiskeriernes skyld iserdeleshed som for den almindelige færdsel hele året rundt vilde det være meget heldigt at få vei også mellem Kvalevåg og Visnes på Karmøen, — dermed var også den nordre del af denne sterkt befolkede ø helt omringet af veie. En kort veistump for at sætte Årebrot — ligeledes i nærheden af Haugesund — i forbindelse med hovedveien nordover fra denne by vil også fiskerne i tilfælde sætte stor pris på. Og den i mange år sterkt attråede vei mellem Bekkerviken og Brødvarden (Røvær) venter man endnu på.

Når jeg også har nævnt, at en skikkelig vei mellem Kalvåg og Stensetvågen (i Bremanger) nu ansees for høist påkrævet, så er her ikke mer at merke dennegang.

e. Redningsvæsenet vedkommende.

Fra Bremangerpollen fremholdes stadig ønsket om en redningsskøite om vinteren — til betryggelse for liv og gods.

f. Logishuset på Urter

tiltrænger ordentligt eftersyn; det må gjentagende anbefales, at tilsynet med huset overtages af det offentlige sely.

g. Lovene og opsynet med sammes overholdelse vedkommende.

I. Som gang på gang i årevis fremholdt, hersker der almindelig utilfredshed med de utilstrækkelige bestemmelser om landslot og med den endnu bestående hindring (pengemangel). Mod bådmerker for sildefiskerne også — som for torskefiskerne; videre ansees en adskillig større opsynsstyrke end den, man i de sidste år har måttet nøie sig med, for høist nødvendig. Fra vedkommende hold udtales med overbevisningens styrke, at det vilde være en stor uretfærdighed mod alle retelskende mennesker yderligere at

vente med et tag her; fuldt emig heri har jeg senest i skrivelser af 26de mars og 9de mai 1899 påkaldt indre-departementets opmærksomhed for disse ting, — i den første af disse skrivelser er også fiskernes iværes tilkjendegivne anskuelse af den påtænkte indskrænkning i retten til for udlændinger at deltage i opkjøb af fiskevarer ved vore vær omhandlet.

II. De fuldt beføiede klager over måling af sild bare ved hjælp af de kasser, hvori silden ises for export, holder sig; man finder mer og mer, at små, justerede baljer eller kurver, som hver tog f. ex. $\frac{1}{4}$ mål, burde indføres såvel her som f. ex. i Storbritannien.

III. Kjøberne mindes om ved flagning fra deres fartøier eller ved opslag på dertil af opsynet anviste steder i mindst 48 timer før deres afreise fra et vær at bekendtgjøre denne, hvis de endnu ikke måtte have gjort op med alle i anledning af fisket deromkring.

IV. Notplenterne må forsynes med bøiereb — og gule flag paa bøierne, hvorefter såvel garn- som andre notbrug kan rette sig; den i vårsildeloven af 24de september 1851's § 9 nævnte afstand på 6 favne er som oftest allfor liden og burde udvides til 25. For at afværge de ofte med overmåde store tab forbundne kollisioner med fartøier anbefales — foruden skarp udkig på begge sider og stadigt vagthold ved stængenoten også fra båd midt på denne — fra denne båd at vinke sterkt med et gult flag om dagen og med en lanterne visende blankt lys om natten, såsnart noget fartøi viser sig i eller under en afstand af 5 kabellængder, og indtil dette ved sine manøvrer eller på anden måde har tilkjendegivet at have forstået signalet.

V. Ifald der måtte være noget iveien for *strax* at flytte en allerede stående stængenot og sammes plenter såpas, som det for et stængende lag måtte være nødvendigt, da burde, mener man, parterne, om nogen af dem forlangte det, kunne tilpligtes at gå ilag, såsnart det ved et skjøn måtte være afgjort, hvorledes deling af den samlede fangst blev at foretage (jfr. vårsildeloven af 1851's § 15); til overflod bemerkes, at gjensidig hensynsfuldhed allerede forlængst er påbudt.

VI. Under henvisning til vårsildeloven af 1851's § 10 fastholdes, at garn ikke anerkjendes som stængeredskab.

VII. Med hensyn til holdegoods for garn etc. gjentages, at enhver bør følge de i vedkommende distrikt hævdundne regler.

VIII. Garn må, for ikke at hindre sildens indsig, i sund og våger sættes pålangs — ikke påtvers.

IX. Ved afsigelse af underretsdomme vedkommende de større fiskerier burde aldrig meddomsmænd savnes; og ifald slige domme appelleres, bør de altid kunne gå direkte til høiesteret.

X. Resultatet af de hittil stedfundne drøftelser af de så almindelig ønskede regler for notfiske, forsåvidt ikke andre sådanne er truffne, indeholder følgende:

Forslag til nærmere overveielse:

Almindelige bestemmelser angående notfiske.

I. Vedkommende det enkelte notlag.

§ 1.

Ved ethvert notbrug skal føres dagbog (se bilag a), hvori indføres omstændeligt opgjør for hvert enkelt stæng, som bruget er interessert i (jfr. §§ 4 og 15), og hvoraf med lethed må kunne sees, hvorvidt laget i samlag har arbeidet til det fælles bedste.

§ 2.

Rederiet — eller med dettes bemyndigelse notbasen — har ret til at sende notbruget til hvilket som helst sted, hvor man håber på fangst, inden det af vedkommende fiske omfattede distrikt og tidsrum, — og lotmændene er pligtige til at følge bruget og efterkomme alle befalinger desangående fra expeditionens begyndelse til dens ophør efter endt fiske; expeditionens mulige ophør, forinden den egentlige fisketid er omme — f. ex. for stor notskades skyld (jfr. § 7), eller dens fortsættelse udover den egentlige fisketid — f. ex. for medelst isning af sild — bliver i sin tid gjenstand for ny overenskomst og, om nødvendig, for opsynets eller et skjøns mellemkomst.

§ 3.

Noteieren — eller, om denne ikke er tilstede, notbasen — afslutter med vedkommende kjøber(e) kontrakt (se bilag b) om fangsten (jfr. § 5); i samlag træder «salgskomiteen» forsåvidt i stedet for det enkelte notlags representanter.

§ 4.

Opgjøret skal for hvert enkelt stæng ske snarest muligt — således:
Fra *bruttofangsten* . . . . . kr.
går 1) mulkten for ulovligt fiske i tilfælde kr.
» 2) mulig erstattendes skade på andres
redskaber . . . . . »

	går 3) den udover almindelig slitage på egne redskaber lidte skade, som ikke andetstedsfra refunderes, (og som strax efter notens optagning skal taxeres — (som fornødent ved skjøn) anm. 1	kr.	kr.
			Tilbage kr.
	hvoraf gaar 4) (%) til landslot, anm. 2		»
			Tilbage kr.
—»—	5) (%) for slæbning, anm. 3		»
			Tilbage kr.
—»—	6) (%) for logisfartøi(er), anm. 4		»
			Tilbage kr.
—»—	7) Andre fællesudgifter, anm. 5		
	(som	kr.	
	her	»	
	op-	»	
	reg-	»	
	nes)	»	»

Af det tiloversværende, *nettofangsten*, ... kr. ,

tilfalder den ene halvpart (eller den ene fjerdepart foruden minimumslønningerne) lotmændene m. v., anm. 6, resten redskaberne.

§ 5.

Under beslutninger om de i §§ 2, 3 og 4 omhandlede foretagender, bør altid lotmændenes mening høres — gennem den af dem selv opnævnte talsmand (eller vicetalsmand); i dagbogen har denne at nedtegne, hvorvidt han er enig i det foretagne — og i tilfælde at oplyse, hvorfor han ikke bifalder vedkommende disposition. På denne adgang for lotmændene til at tilkjendegive deres mening bør de ved expeditionens begyndelse gøres opmærksomme af noteieren (notbasen), samtidig bør talsmand og vicetalsmænd opnævnes, og besked herom tilføies dagbogen, hvori også mulige forandringer forsåvidt senere nedtegnes.

§ 6.

Foruden det fornødne til proviant er ikke lotmanden berettiget til at kræve sig mer udbetalt under expeditionen, end hvad han desuden måtte have tilgode på minimumslønnen, og skal selv dette sidste kunne negtes, når ikke vedkommendes opførsel er tilfredsstillende; for det resterendes rigtige udbetaling ved turens ophør er notbrugets eier som sådan ansvarlig, og bør da dagbogen forevises, eller behørig — af notbasen og talsmanden attesteret — udskrift af samme forelægges lotmændene. Lignende gennemgæelse (udskrift) af dagbogen skal også vedkommende landeiere samt bugser- og logisfartøiers vedkommende være berettigede til, forsåvidt de lønnes procentvis.

§ 7.

Forlader nogen bruget uden tilladelse eller uden fuldgyldig grund — såsom: før notbruget efter derom ifølge lotmændenes begjæring afholdt skjøn er kjendt tjenligt for øiemedet, — eller medmindre noteieren eller notbasen bryder nogen sig som medlem af samlag (se under II) påhvillende pligter, — eller medmindre notbasen af nogen anden grund ikke findes sin stilling voxen, og ikke nogen brugbar mand i hans sted snarest muligt indsættes af rederiet, — om hvilke samtlige mangler først kjendelse skal være afsagt ved opsynets hjælp efter lotmændenes forestilling, — eller endelig under alvorlig sygdom eller dødsfald blandt hans nærmeste pårørende, da har han sin lot forbrudt; denne fordeles på de øvrige loter, forsåvidt ikke nogen ny mand deraf lønnes. Notbasen bør ikke tillade mer end én à to mand ad gangen at være fraværende i privatanliggender; hvor flere lag arbejder sammen, bør han herom rådføre sig med de(n) øvrige notbas(er). Overtrædelser heraf samt drukken-skab eller andet uskikkeligt forhold og slaphed i tjenesten straffes, ifald det anmeldes, men derved ingen egentlig skade endnu er forvoldt, for hver gang med optil 25 kroner, der efter opsynets nærmere bestemmelse tilfalder vedkommende fattigkasse eller lignende velgjørende institutioner, — for notbasens vedkommende med mindst dobbelt så høi bod; gjentager det samme sig oftere, eller forvoldes derved nogen skade — såsom tab af fangst og skade på folk eller redskaber, kan vedkommende afskediges, og hans lot inddrages som ovenfor nævnt. (Jfr. de almindelige straffebestemmelser).

§ 8.

Den almindelige sjøfartslov skal forøvrigt, såvidt muligt (jfr. nedenstående bestemmelser vedkommende notsamlag), være rettesnor for notlaget; aftryk såvel af denne lov og styringsreglerne som af vedkommende specielle fiskerilove bør følge hvert notlag.

§ 9.

Hyrekontrakten (se bilag c), hvori den omforenede løn ved expeditionens begyndelse bør være nedtegnet, og hvori et aftryk af disse bestemmelser medtages, undertegnes ved forhyringen eller turens tiltrædelse af begge parter.

II. Vedkommende notsamlag (flere notlag om samme fangst).

§ 10.

Ved opløsningen af et «*fast samlag*» (2 eller flere notlag, der på forhånd har enets om at stå last og brast sammen under et fiske — f. ex. vårsildfisket), deles nettofangsten i 2 lige dele, hvoraf den ene tilfalder redskaberne (jfr. § 14), og den anden i lige store loter fordeles mellem samtlige lotberettigede (jfr. § 4); hvis lotmændene, der strax bliver at gøre bekjendt med den indgæede forbindelse, ikke ønsker denne, gjelder dette samlag bare for redskabernes vedkommende, om da eierne fremdeles fastholder dette, ligesom det omvendt også kan gjelde bare for lotmændenes, — alt medmindre noget af lagene senere kommer i «*kastesamlag*» (hvorom i § 12).

§ 11.

Under et «*fast rolag*» (2 eller flere notlag, der nårsomhelst kan aftale lag for en nærmere begrænset tid — f. ex., «til vi mødes igjen», dog ikke længer ialfald end til fiskets ophør underforstået) forholdes som i § 10 for fast samlag nævnt. Har ingen af parterne i den aftalte tid udrettet noget, eller har et eller flere lag gjort fangst, men allerede fået folkene og redskaberne rede til ny fangst, ansees dette samlag ophævet, medmindre lignende overenskomst gjentages; har derimod en eller flere af parterne gjort fangst, som endnu ikke er berget, eller er samlige redskaber og folk endnu ikke rede til ny fangst efter stedfunden kastning, når den oprindelig aftalte tid er omme, da varer forbindelsen, til alt er klart igjen (jfr. følgende §).

§ 12.

På kasteplads, hvor flere notlag ligger rede til kastning, betragtes disse, forsåvidt de endnu er tilstede og ikke udtrykkelig har protesteret derimod, som kommende ilag, såfremt her bliver kastning af, — bare en færing med etpar mand, kikkert og lod f. ex. berettiger ikke til at tilhøre dette lag, «*kastesamlag*»; dog kan de(t) enkelte notlag, som efter den

eventuelle kastning måtte ønske sig udenfor, *strax* — eller ialfald forinden de(t) eller andre med samme allerede forbundne notlag *anm. 7* efter nævnte kastning måtte have stængt i vedkommende distrikt — melde sig ud, hvormed de(t) frafalder ethvert krav på hint kastesamlag.

Ifald kastningen ikke medfører fangst («bomkast»), er kastesamlaget opløst, såsnart alle vedkommende igjen har folkene og redskaberne rede til fangst på samme eller andet sted, hvor sådant påventes, og de øvrige i samlaget har ydet dem, som kastede, påkaldt assistance; men gjør noget kastesamlaget tilhørende notlag fangst, inden bomkastredskaberne og de dermed arbeidende igjen er «kampdygtige» som nys nævnt, eller medfører allerede førstnævnte kastning fangst, da står kastesamlaget ved magt, indtil alle vedkommende påny er kampdygtige, medmindre deling af samlaget besluttet (hvorum i følgende passus).

Såsnart kastesamlaget i henhold til foranstående er dannet, afgjør vedkommende noteiere eller notbaser *anm. 8*, hvilke(t) lag skal arbejde med fangsten — «*arbeidsgruppen*» *anm. 9*; de øvrige notlag kan samtidig inddeles i ligeså mange, helst lige store, grupper som enkelte lag i arbeidsgruppen — «*rogrupper*», som hver i forbindelse med (sit lag inden) arbeidsgruppen ansees som ét kastesamlag og intet videre har at bestille med de øvrige rogrupper (og de øvrige lag inden arbeidsgruppen), medmindre ny kastning helt eller delvis skulde binde sammen igjen, — og dette sidste samlag er da — ligesom tidligere hele kastesamlaget — at anse som ét eneste stort lag, der deler al den fangst, som efterhånden gjøres (jfr. §§ 4, 12 og 14), inden alle de enkelte lag samtidig igjen er færdige til kastning, da først samlaget er hævet *anm. 10*. Forsåvidt nogen rogruppe ønsker yderligere opløsning — enten i flere «*underrogrupper*» eller endog i sine enkelte faktorer, bliver først fornødent samtykke hertil at indhente; er hele rogruppen enig om opløsning, men (vedkommende lag inden) arbeidsgruppen modsætter sig sådan eller omvendt, bør lodtrækning være afgjørende, — er derimod et eller flere enkelte lag inden rogruppen og (vedkommende lag af arbeidsgruppen derom enige, da opløses gruppen som forønsket, og hver af de derved fremkomne underrogrupper eller enkelte lag («*partelag*») er da kun i samlag med (vedkommende lag inden) arbeidsgruppen, som ovenfor nævnt for rogruppen *anm. 11*.

Ligeledes kan arbeidsgruppen efterhånden formindskes; dennes noteiere (notbaser) deler sig, *strax* det bindende stæng er gjort, i en «*arbeids*»- og en «*salgskomite*», hvilken første komite har at drage omsorg for, at stængningen til enhver tid er forsvarlig, efter konference med salgskomiteen at iverksætte det fornødne med fangstens optagning og efterhånden at påpege, hvilke lag har at fratrede arbeidsgruppen, hvorom hele denne (eller dens flertal) fatter beslutning, for ligesom rogrupperne eller de mindre samlag ellers at virke for det fælles bedste *anm. 12*.

Opløsning af alle de forskjellige kastesamlag, som efterhånden kan danne sig, medens endnu det oprindelige samlag består, og hvorunder i et og alt forholdes, som for dette i foregående passus omhandlet, sker i omvendt orden således, at først det sidst dannede samlag må have alt klart, før det deri af det oprindelige kastesamlag interesserede lag kan gjøre op med det næstfør dannede samlag, hvori det måtte være interesseret osv., — og sidst gjøres op med (vedkommende lag inden) den oprindelige arbejdsgruppe (samt vedkommende rogruppe) — eller, om det oprindelige kastesamlag ikke var delt, med dette; følgelig må man fuldstændig bortse fra alle de ældre samlag, man har med at gjøre, indtil opløsning af det nyere samlag har fundet sted *anm. 12*.

Når noget et kastesamlag tilhørende lag har 2 eller flere kastenøter, er kun den af disse, hvorved samlaget er dannet, at betragte som dette vedkommende, sålænge der ikke kastes eller stænges med de således overflødige redskaber; kastes derimod med nogen af disse nøter, forinden omhandlede samlag endnu er opløst, bliver det gjenstand for særlig overenskomst mellem vedkommende enkelte lag på den ene og de øvrige lag af samlaget på den anden side — eller i tilfælde af tvist for skjøn, hvor stor stor del af de(t) sidste stæng skal tilfalde samlaget, og skal der under denne afgjørelse navnlig tages hensyn til, hvorvidt arbeidet med de(t) nye stæng måtte have fortrængt arbeidet med og udbyttet af samlaget *anm. 13*.

§ 13.

Medmindre de øvrige til et samlag hørende lags samtykke er erhvervet, bør intet enkelt herhen hørende lag indgå nye forbindelser uden saadanne, som selve kastningen paatvinger. Det lag af noget samlag, der før eller senere kommer i nyt kastesamlag, medens endnu det forrige står ved magt, har hermed, såsnart ske kan, at gjøre det forrige samlag bekjendt *anm. 7*.

§ 14.

Ingen noteier eller notbas kan kræve flere loter for sit lags vedkommende end oprindelig bestemt, medmindre han bevislig af nødvendighed har antaget yderligere hjælp, hvorom han i tilfælde snarest muligt skal afgive behørig meddelelse til de(t) medinteresserede lags salgskomiteé(er), — jfr. § 10. — Fordelingen af det på redskaberne faldende udbytte de forskjellige brug imellem, hvorunder saavel almindelig som større slitage betragtes som fælles, bliver i tilfælde af tvist gjenstand for skjønsafgjørelse, *anm. 14*. — Skade, der under reiser saavelsom foretagender forøvrigt til det fælles bedste tilstøder noget enkelt lags folk eller redskaber, og som ikke skyldes skjødesløshed eller mangel paa tilbørlig dygtighed, bæres af hele samlaget — i modsat fald bare af vedkommende lag selv.

§ 15.

Salgskomiteen (jfr. § 12) har under fangstens afhændelse at lade det være sig særlig magtpaaliggende at tilføre dens dagbog, som komiteen selv bestemmer, omstændeligt regnskab over vedkommende stæng, hvilket i sin tid bliver at forelægge, eller hvoraf behørigt udskrifter bliver at forevise de medinteresserede lag. Sålænge ikke samlaget med uomtvistelig sikkerhed vides ophævet, påligger det hvert enkelt lag at notere de nøiagtige klokkeslet for hver sin kastning og hvert sit stængs ophør (det øieblik, da man paany ligger klar til kastning et eller andetsteds, eller da fisket er forbi).

Bekjendtgjørelse af samlagsopgjør bør ske mindst 14 dage i forveien gennem opsynet eller på anden af dette anvist måde. Har nogen i eller udenfor samlaget noget krav at gjøre gjældende ligeoverfor samlaget, henvender han sig inden opgjøret til vedkommende salgskomit , senere til alle de påklagede lag.

§ 16.

Forlader noget enkelt lag uden de  vriges samtykke samlaget og — enten lægger helt op eller reiser udenfor distriktet eller g r over til anden virksomhed (garnfiske f. eks), osv., har det den det ellers tilkommende andel i samlagets fortjeneste forbrudt, og denne fordeles på vedkommende  vrigte lag, — medmindre nogen mislighed hos disse kan påvises (jfr. § 7), eller nogen anden tvingende grund herfor er godkjendt, i hvilke fald det oppebærer sin andel af hele samlagets udbytte inden adskillelsen. — Uorden forøvrigt — såsom slaphed i arbeidet for det fælles bedste, upålidelig regnskabsf rsel osv. — straffes, såfremt den anmeldes, men derved ingen egentlig skade endnu er forvoldt, med indtil 250 kroner for hver gang, der efter opsynets nærmere bestemmelse tilfalder vedkommende fattigkasse eller lignende velgjørende institution; gjentager det samme sig oftere, eller forvoldes derved større skade, kan vedkommende lag udelukkes fra samlaget, og hele dets andel i dets udbytte inddrages som ovennævnt. (Jfr. de almindelige straffebestemmelser).

III. Skjøn.

§ 17.

Til behandling af de i foranstående antydede og lignende tvistemål opn vnes 2 eller 4 skj nsm nd — halvparten af hver af de tvistende parter; disse skj nsm nd udnævner inden sin midte den, som i tilfælde af stemmelighed gjør udslaget, eller tiltrædes, hvis mindst halvparten forlanger det, af vedkommende opsynsofficiant. Med den derefter følgende kjendelse skal sagen op- og afgjøres.

Anmerkninger til nys fremsatte forslag:

1. I mangel af anden aftale antages lotmændene ikke at burde bebyrdes med andet tab for større notskades skyld end hvad de ved det stæng, hvorunder skaden opstod, vilde have tjent paa den deraf bergede fangst over den dem for proviant m. v.'s skyld tilsagte minimumsløn (se anm. 6), hvis ingen ualmindelig skade var tilstødt; men lotmændene har uden særskilt godtgjørelse at udføre alle de reparationsarbejder i fisketiden, som med rimelighed kan ventes af dem (jfr. § 7).
2. Tænker man sig det tilfælde, at et stæng sprænges, og redskaber spoles for et pengebeløb ligt eller endog over det, som den optagne sild er udbragt til, findes det utvivlsomt ubilligt at kræve høiere landslot end her foreslået — f. ex. i henhold til bruttofångsten. — Med hensyn til landslot bemærkes videre: I den hensigt at undgå denne udgift søges der også under land af og til at få silden helt omsluttet af noten med båd(e) tilankers som holdepunkter; herom henstilles til yderligere drøftelse det forslag, at landslotpligten først ophører, når der intetsteds mellem noten eller sammes plenter og land (ved fjæremål) er under 10 meters vanddybde, sålænge afstanden fra samme land ikke endnu når op til 100 meter. (Naturforholdene tvinger i regelen til under vårsildfisket at benytte landet).
3. Af de notbrug fra vårsilddistriktet, som i en årrække har deltaget i sildefisket for det nordenfjeldske, har gennemgående været betalt 10 pct. for slæbning underveis til og fra samt i fiskedistriktet.
4. I forrige vårsildperiode var 50 à 100 daler af rederiet og 2 loter af mandskabet («blindenoter») almindelig leie for logisfartøi til vårsildefisket; nu erlægges i almindelighed 10 pct. i fællesskab og 1 lot af mandskabet for samme.
5. Som «andre fællesudgifter» regnes bl. a. leie af mer folk og redskaber end dem, notlaget oprindelig er sammensat af, og som for vårsildefiskets vedkommende sedvanligvis er 12—16—15 mand (basen og kokken incl.) samt 1 kastenot på 100 à 150 favnes længde og 40 à 60 alens dybde (når «fældt») og 1 orkastnot på 50 à 70 favnes længde og 25 à 32 alens dybde, — med et fuldstændigere notbrug følger derhos 1 stængenot på en 70 favnes længde og 30 à 40 alens dybde; hvor 2 notlag er sammen på et logisfartøi, har de ofte bare hver sin kastenot, men kun én orkastnot sammen, — ifald disse lag samtidig tiltrænger orkastnot, påhviler udgifterne med leien af den anden orkastnot bare redskaberne, ikke tillige lotmændene. «Varskolot» (for melding om, hvor sild f. eks. er at stænge) går også på denne post, ligeså udgifter med telegrafering, reiser osv. for fangstens afhændelse.
6. I regelen tilsiges der lotmændene i søndre vårsilddistrikt 4—8—5 kroner pr. uge (minimumsløn — til kost m. v.) og $\frac{1}{2}$ lot eller, om fisket måtte vise det fordelagtigere for dem, $\frac{1}{4}$ lot, i nordre vårsilddistrikt

ydes dem derhos mel til grød (ikke tillige til brød), kaffe, lys og ved; notbasen har gjerne mindst 2 gange så meget som hver enkelt lotmand [under vårsildfisket gjerne 10—20—12 kroner ugen og 2 loter (halve eller hele — ligesom lotmændene)]. Får hver lotmand $\frac{1}{1}$ lot, så fremkommer denne i regelen derved, at den på mandskabet faldende halvpant af nettofangsten deles i så mange ligestore dele, som der er loter at uddele — altså: består laget af f. ex. 15 mand (basen incl.), og der blot er én blindelot — til logisfartøiet f. ex. — at afgive, så deles nævnte udbytte i 16 ligestore portioner; halvpanten af sine loter trækker altså notbasen af mandskabet, den anden halvpant samt den faste minimumsløn af rederiet, — han betragtes selvfølgelig også nærmest som dettes representant.

7. Følges ikke disse råd, udsætter man sig, som følgende eksempel viser, for tab: Et samlag består af de 3 notlag a, b og c; en vakker dag lader a sig bevæge til uden videre at gå ilag med notlaget d, og a stænger derefter for kr. 10 000,00, hvoraf de 5 000 tilfalder d, — men b og c er berettigede til at afkræve a hver sin trediepart af de 10 000, og denne har altså udført et arbejde, hvorfor han ikke alene intet får, men må betale kr. 1 666,66 atpå.
8. For at undgå tidsspilde og idetheletaget unødigt kluds behøver ikke lotmandens mening her høres (jfr. § 7).
9. I regelen består arbejdsgruppen af de lag, hvis redskaber har tjent og vil tjene til fangstens stængning og optagning.
10. Består f. ex. kastesamlaget af 100 enkelte lag, og 10 af disse bestemmes at skulle arbejde med det sammenbindende stæng, så er dermed gjerne også bestemt, at de øvrige 90 lag skal danne 10 grupper — hver på 9 lag, som hver er forbundet med (sit enkelte lag inden) arbejdsgruppen; mellem hvert af de således opståede kastesamlag deles da det bindende såvelsom senere stæng, så længe samlaget varer, efter gruppernes antal og indbyrdes størrelse (jfr. § 14).
11. Når flertallet af det oprindelige kastesamlag så ønsker bør partelag dannes: Det tilfælde har indtruffet, at flerheden af et kastesamlags notlag er komne sammen til opgjør — i den tro, at alle lag i øieblikket var parate til ny kastning, og samlaget altså var opløst, — men flere lag var fraværende, og således turde samlaget endnu være bestående; da har det samlede flertal kunnet bestemme: stænger alle i løbet af kommende nat — eller inden nærmere bestemt tidspunkt — hver sin klat, så skal hele samlaget fremdeles bestå, — stænger derimod kun ét eller nogle lag af samme flertal i samme tidsrum, eller har navnlig noget af de fraværende lag noget stængt i øieblikket, da skal kun de, som således måtte eller have fangst, indbyrdes og med hver enkelt af de (øvrige) forsamlede fremdeles være ilag («partelag»), medens alle de, som enten intet udretter inden det fastsatte

tidspunkt, eller som ikke i øieblikket har noget stængt, for denne gang skal være fuldstændig løste fra hverandre.

12. Hvordan udbyttet da bliver at fordele belyses lettest ved eksempler:
1) Det arbejdsgruppen (10 lag f. ex.) fratrædende lag beholder for sig selv og sin rogruppe lige fuldt andelen i det oprindelige stæng.
2) Er samme lag heldigt og bliver alene om en ny fangst på f. ex. kr. 10 000,00, så uddeles først (omtrent 1 000 kroner til hvert af de øvrige lag i arbejdsgruppen, og af hvert af de således fordelte tusinder uddeles videre (omtrent) 900 kroner til hver oprindelig rogruppe; er samme lag mindre heldigt og sammen med f. ex. 9 andre, tidligere uvedkommende lag indvinder 10 000 kroner, så har det af de tilfaldende 1 000 kroner først at afgive 100 til hvert af de øvrige lag i den oprindelige arbejdsgruppe, og af hvert af de således fordelte hundreder uddeles videre 90 kroner til hver oprindelig rogruppe.
13. Fra noteiernes side søges hævdet, at kun den lotmændene tilkommende halvpart af dette (disse) nye stæng vedkommer kastesamlaget eller vedkommende afdeling deraf, redskabernes derimod bare dette (disse) enkelte brugsrederi(er); da rigtigheden deraf har været bestridt med den begrundelse, at dog såvel de(t) nye stængs redskaber som folk herved f. ex. kan have forvoldt de(t) bindende stæng nogen fortrængsel, antages omhandlede passus' bestemmelse at ville tilfredsstillende rimelige fordringer.
14. For et «fast samlag»s eller et «fast rolag»s vedkommende falder i regelen lige meget på hvert brug, idet det jo ikke er rimeligt, at flere i skikkethed synderlig forskellige brug frivillig skulde indgå sådan forbindelse. Med hensyn til fordelingen mellem de forskellige ellers i samlag værende notbrug af det redskaberne tilfaldende udbytte har bl. a. det spørgsmål været drøftet, hvorvidt det måtte være rigtigt og gjørligt på forhånd at taxere de forskellige brugs værdier, og delingen af udbyttet foretages i henhold til denne taxt; dette er imidlertid foreløbig befundet uhensigtsmæssigt, — hvis ikke redskaberne i de enkelte tilfælde viser sig utjenlige eller utilstrækkelige, må det ene brugs redskaber trække lige med det andets.

Bilag a.

Datum.	Veir.	Hvad foretaget — udenfor eller i fællesskab med andre.	Anmerkninger — herunder lotmændenes tals- mands.

Bilag b.

Kontrakt.

Mellem undertegnede
Noteier (notbas) for stænget ved (sted)

og
(Kjøberens navn) er indgået følgende overenskomst:

- 1) Jeg (noteieren eller notbasen) sælger herved til (kjøberen) nævnte stæng, der antages at indeholde (antal) mål.
- 2) Stænget skal holdes stående for fælles regning indtil (datum), dog således at kjøberen er pligtig til at udtage
i tidsrummet (dato) mindst (antal) mål
i —»— —»— —»—
i —»— —»— —»—
i —»— —»— —»—

og resten inden oven fastsatte tid.

- 3) Prisen bestemmes saaledes:

i tidsrummet (dato)	betales kr.	pr. mål
i —»— » » »		—»—
i —»— » » »		—»—
i —»— » » »		—»—

og erlægges betaling hver gang for det, som er optaget, inden silden bortføres fra fangstpladsen — eller senest inden (datum).

- 4) Silden optages af stænget af notlaget og lempes af dette ombord i de af kjøberen tilveiebragte farkoster.

- 5) Som sikkerhed for opfyldelsen af kjøberens forpligtelser i henhold til 2det og 3die punkt ovenfor påligger det kjøberen senest (antal) dage efter kontraktens underskrivning, og inden noget af stænget optages, til noteieren (notbasen) at stille betryggende garanti for et beløb af kr. , hvilket beløb i tilfælde af kontraktsbrud fra kjøberens side tilfalder notlaget, hvorhos kjøberen lige fuldt har at betale for, hvad han måtte have modtaget af stænget inden kontraktsbruddet. Bryder sælgeren kontrakten, bortfalder den stillede garanti, og skaden erstattes.

- 6) Skulde stænget formedelst storm, strøm eller af lignende årsag gå tabt, er begge parter ansvarsfri.

- 7) Opgaven over stængets formodede indhold er uden forbindelse.

- 8) Af nærværende kontrakt får kjøber og sælger hver sit exemplar.

(Stedsnavn), den (datum).

N. N. (kjøberen).

N. N. (sælgeren).

Til vitterlighed:

Bilag c.

Hyrekontrakt.

Vi undertegnede
noteier (notbas) N. N. (navn)

og

N. N. (lotmanden)

erkjender herved med hinanden at have indgået følgende overens-
komst:

Jeg N. N. (lotmanden) forpligter mig til at følge notbruget
under forestående -fiske, hvorunder jeg har at
følge de i nærværende dokument indtagne almindelige bestemmelser,
mod derfor at oppebære følgende aflønning:

Jeg N. N. (noteieren eller notbasen) forpligter mig til at udstyre
manden med fornøden proviant osv. i den udstrækning, minimums-
lønnen tilsteder, og til ved expeditionens slutning at udbetale ham,
hvad han i henhold til ovenstående yderligere måtte have optjent,
samt til også forøvrigt at holde mig de i nærværende dokument ind-
tagne almindelige bestemmelser efterrettelig.

(Stedsnavn), den (datum).

N. N. (noteieren eller notbasen).

N. N. (lotmanden).

Af lønnen er efterhånden modtaget:

Sted, Datum.	Penge eller proviant.	Værdi.		Kvittering.
		Kr.	Øre.	

